



Keskustan puheenjohtaja Katri Kulmuni kertoo ensimmäisten kuukausien työstään sekä kuvaa avoimesti ja rehellisesti tuntojaan.

Hänen ainutlaatuisista sitoutumistaan puolueutyöhön voi vain ihailla. Katri on ammentanut voimaa ja uskoa työhönsä keskustaväeltä kiertäessään menneen kesän aikana ympäri maata. Nuoren puheenjohtajan näky tulevaisuudesta on kirkastunut lukuisten keskustelujen kautta.

Tässä kirjassa Katri Kulmuni esittää omat näkemyksensä Keskustan tulevaisuudesta ja järjestötyön edistämisestä.



YHTEINEN KESKUSTA

”Keskusta ei ole mikään keskiarvo oikeistosta ja vasemmistosta, vaan omaleimainen keskitien kansanliike.”

Katri Kulmuni

Sisällys

ALKUSANAT	2
ELÄMÄNI KOVIN VUOSI	3
Hallitukseen vaalitappion jälkeen.....	3
Luottamus puoluekokousväeltä	7
Hallituskriisi ja uusi hallitus	9
Elämäni kiireisin kevät	10
Miksi erosin?.....	12
Käytettävissä puheenjohtajaksi	13
UHKANA JAKAUTUMINEN	15
Kyse on kansainvälisestä	15
ilmiöstä	15
Jakautumisesta selkeät merkit myös Suomessa.....	16
Jakautuminen uhkaa myös turvallisuutta.....	17
Maahanmuutosta hallittua.....	19
KESKUSTAN KULTAINEN KOLMIO	20
Moderni aluepolitiikka ja.....	20
paikallisuus	20
Sosiaalinen oikeudenmukaisuus.....	24
Keskustan vihreys - syvä luontosuhde.....	27
SUOMI TARVITSEE NÄKYMÄN JA UUSIA INVESTOINTEJA	30
Suomen lisäksi myös EU:lta on vaadittava tervettä taloutta	32
SUOMALAISUUDESTA YHDISTÄVÄ VOIMA.....	33
KAIKEN KESKELLÄ KESKUSTA-AATE	36

ETEENPÄIN, KESKUSTA!.....	38
KATRI BRIITTA ILONA KULMUNI.....	50

Painettu Rovaniemellä elokuussa 2020

Kuvat: Katrin albumi, Keskustan kuvapankki ja Keskustan ja Maaseudun arkisto,

Kannen kuva: VNK Laura Kotila

ALKUSANAT

Kun otin vuosi sitten kesäkuussa ministerin ja syyskuussa Keskustan puheenjohtajan tehtävät vastaan, niin enpä olisi osannut kuvitella, millainen vuosi isänmaalla, Keskustalla ja myös minulla on edessäni.

Tietysti olin varautunut, että valtiollisia johtotehtäviä hoitaessa eteen voi tulla koviakin paikkoja. Kukaan meistä ei varmaankaan silti ajatellut, miten perustavanlaatuisella tavalla elämämme koronaviruksen myötä tulisi muuttumaan – ja miten paljon se vaikuttaisi yhteiskuntaamme.

Kevättalvella 2020 maassamme otettiin ensimmäistä kertaa sitten viime sotien jälkeen käyttöön poikkeusolot. Jouduimme puuttumaan ihmisten liikkumisvapautteen ja moniin sellaisiin perusoikeuksiin, joita pidämme normaalioloissa itsestäänselvyyksinä.

Hallitus teki kiireellä kovia päätöksiä suomalaisten terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi sekä pyrki myös estämään suomalaisten yritysten uhkaavan konkurssiaallon.

Kun nyt katson taaksepäin tuota kevättä, niin rohkenen väittää, että onnistuimme aika hyvin. Ainakin, kun vertaa moneen muuhun maahan. Virheitäkin päätösten toimeenpanossa toki syntyi. Niistä on otettava opiksi.

Tavanomainen puoluetoiminta keskeytyi koronaviruksen vuoksi. Onneksi sosiaalinen media ja muut sähköiset verkot tarjoavat mahdollisuuden uuden ajan toiminnalle, vaikkei se henkilökohtaista kohtaamista täysin korvaakaan.

Keskustan gallupkannatus on jo vuoden verran pysytellyt noin 10–12 prosentin pinnassa. Mistä tämä johtuu?

Keskustan kannatuksen heikentymisen syyt ovat kehittyneet monen vuoden ja vuosikymmenenkin kuluessa.

Kansan luottamuksen palauttamiseen ei ole oikotietä. Se syntyy vain kovalla, pitkäjänteisellä työllä ja ennen kaikkea teoilla, jossa näkyy keskustalainen arvo maailma. Puolueemme on selvinnyt monien vaikeiden yhteiskunnallisten murrosten ja rakennemuutosten läpi ainutlaatuisen aatepohjansa nojalla. Se nousee suomalaisesta kansanluonteesta ja kulttuurista. Siksi se kestää.

Se puolue työ, johon lupauduin Kouvola puoluekokouksessa, keskeytyi meistä kenestäkään riippumattoman epidemian ja poikkeusolojen seurauksena. Kesällä pääsimme hieman väljemmille vesille sen suhteen, mutta tilanne ei ole mitenkään ohi.

Kun sain suostuteltua kokeneen Matti Vanhasen valtiovarainministeriksi, voin keskittää pääosan energiastani nimenomaan äänestäjäkunnan parissa tehtävään Keskustan uudistustyöhön.

Keskustan tulevaisuuden kannalta kevään 2021 kuntavaalit ovat äärimmäisen tärkeitä. Neljän vaalitappion kierre on niissä katkaistava. Jatkuva syöksykierrettä tämä kansanliike ei kestä.

Kyse on paikallisvaaleista, mutta valtakunnallinen vetoapu on parhaimmillaan merkittäväksi avuksi. Puheenjohtajana omistan tarmoni kuntavaalien valmisteluun ja keskustalaisen kampanjan johtamiseen.

Demokratiassa valta ja vastuu saadaan vaalien kautta. Niissä vaaleissa meidän on onnistuttava. Samalla näkymämme pitää olla jo kauempana – seuraavissa maakuntavaaleissa, eduskuntavaaleissa, EU-vaaleissa ja presidentinvaaleissa.

* * *

Koronarajoitusten väljentyessä lähdin kiertämään ympäri Suomea järjestöväkemme ja äänestäjäkuntamme pariin. Halusin kohdata teidät kaikki, kuunnella ajatuksianne ja vastata kysymyksiinne.

Koska läheskään kaikkia mahtavan järjestöväkemme ihmisiä en pystynyt tapamaan tässä lyhyessä ajassa, niin olen kirjoittanut tämän pienen kirjasen. Toivon mahdollisimman monen keskustalaisen sen lukevan.

On sanottu, että Keskustan idea on hukassa. Ihmiset eivät tiedä, mitä me edustamme. Uhkana on, että puolue näivettyy jonkinlaiseksi suomenkieliseksi RKP:ksi, joka on aina valmis hallitukseen ja jolla ei ole selkeää ideologiaa.

Keskusta ei voi olla kaikille kaikkea. Meillä täytyy olla selkeä ydinviesti, josta meidät tunnistetaan.

Itse tiivistän Keskustan poliittiset tavoitteet kolmioon, jonka sivut koostuvat modernista aluepolitiikasta, sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ja

tasapainoisesta vihreydestä. Tämä on linja, jonka uskon parhaiten vastaavaan myös Suomea uhkaavaan jakautumisen haasteeseen.

Jotta tavoitteita voidaan ajaa tehokkaasti, täytyy puolueen järjestökoneiston olla kunnossa ja puheenjohtajan liikkua kansan keskellä keskustalaisten toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Vaikka Keskusta on ”tunnepuolue”, se ei saa kuitenkaan olla ”tunnelmointipuolue”. Kauniiden, mutta sisällöttömien vertauskuvien ja itsestään selvien latteuksien toistelulla emme pääse eteenpäin. Meillä täytyy olla selkeät yhteiskunnalliset tavoitteet.

Kulkemamme tie on kolmas tie sosialismin ja kapitalismin välissä, terveen talouden ja kansanvaltaisen suomalaisuuden omaleimainen tie.

Samalla järjestökone on pidettävä toimivana, ja muistettava Alkion opetuksen mukaisesti, että tämä puolue ei ole vain vaaleja varten toimiva organisaatio, vaan se on ennen kaikkea sivistysliike, itsekasvatusjärjestö.

Näistä ajatuksesta ei ole tarvinnut tinkiä.

Olen valmiina palvelemaan vahvaa kansanliikettämme puolueen puheenjohtajana, jos tahdotte minulle antaa siihen luottamuksen.

Katri Kulmuni



Kuvassa olen pitämässä puhetta osin virtuaalisesti kokoontuneelle Keskustan puoluevaltuustolle 13.6.2020 aiheena: ”Vihreä apilalippu korkealle – kuntavaalit odottavat!”

ELÄMÄNI KOVIN VUOSI

Hallitukseen vaalitappion jälkeen

Eduskuntavaaleissa 2019 Keskusta koki puolueen yli 110-vuotisen historian ankarimman vaalitappion.

Pamfletissani Entäs nyt, Keskusta? olen arvioinut vaalitappion syitä. Pitkässä juoksussa Keskustasta oli tullut pragmaattinen asioidenhoitaja. Oman keskustalaisen linjan korostamisen sijaan meitä vaivasi ideologisten erojen peittely suhteessa muihin puolueisiin.

Myös kriittisen keskustelun käyminen puolueen sisällä oli koettu vaikeaksi. Protesti purkautui äänestämättä jättämisen kautta. Vaaleissa 2015 saimme 626 218 ääntä, mutta 2019 enää 423 920 ääntä. Menetimme siis yli 200 000 ääntä.

Monien silmissä Keskustaa ei tunnustettu enää omaksi. Koettiin, että tasapuolisen aluekehityksen eteen ei tehty tarpeeksi – monen alueen hidas kurjistuminen ja keskittyminen jatkuivat vaalikaudesta toiseen. Arvelen, että tämän vuoksi menetimme puolet kadotetusta 200 000 äänestä. Uskon, että siirtymää tässä oli etenkin Perussuomalaisiin.

Työmarkkinakysymyksissä leimaannuimme liiaksi vain työnantajien kaveriksi, vaikka suuri osa kannattajistamme on ollut palkansaaajia. Toinen puolikas kadotetuista äänistä voi laskea palkansaaajien kosketuspinnan menettämiseen.

Ilmasto- ja maahanmuuttopolitiikassa linjamme jäi epämääräiseksi. Nämä teemat itselleen tärkeäksi äänestyspäätökseksi kokeneet keskustalaiset äänestivät joko Perussuomalaisia tai Vihreitä.

Tietysti suuressa kuvassa Keskusta sai valtavan hyviä asioita aikaan viime vaalikaudella. Suomen talous saatiin nousuun, uutta työllisyyttä luotiin. Pitkäjänteinen työ kantoi hedelmää, vaikka jouduimme isänmaan asioista vastuuseen erittäin vaikeassa taloudellisessa tilanteessa.

Mutta tämä ei Keskustan luottamusta parantanut. Mitä tästä on opittavaa? Aina-kin se, että jos äänestäjät eivät hyväksy puolueen hallituksessa ajamia asioita,

kuten taksuudistusta tai aluesairaaloiden alasajoa, on turha odottaa suurta kannatusta äänestäjiltä.

* * *

Kansanedustajapaikoissa menetimme 18 edustajaa. Uudessa ryhmässä oli 31 kansanedustajaa, kun edellisissä vaaleissa heitä oli valittu Keskustan listoilta yhteensä 49. Monta arvostamaani kollegaa putosi, ja ryhmä muuttui muutenkin, kun useampi pitkän linjan konkariedustaja jäi vapaaehtoisesti pois.

Hävisimme melko tasaisesti koko maassa. Emme onnistuneet tavoitteissamme suurkaupungeissa, mutta myös maakunnissa kannatus romahti.

Minulle oli päivänselvää, että Keskustan paikka olisi nyt oppositiossa. Kansan tuomio vaaleissa oli historiallisen raju. Tämä oli yleinen käsitys pienentyneen ja nuorentuneen eduskuntaryhmän parissa tuolloin muutenkin. Oman kriittisyyteni taustalla painoi vaalitappion suuruus. Ymmärsin toki myös sen näkemyksen, että vastuullisena puolueena Keskustan on vaikea kieltäytyä, jos hallitusta ei muuten saada Suomeen kasaan.

Vaalien voittajat eivät onnistuneet rakentamaan enemmistöhallitusta. SDP ei saanut muodostettua hallitusta Perussuomalaisten kanssa, eikä myöskään Kokoomuksen.

Olin sitä mieltä, että hallitukseen lähtemisestä olisi pitänyt tuossa tilanteessa järjestää pikaisella aikataululla jäsenkysely. Sanottiin, että aikaa siihen ei ole ja asia haudattiin. Meillä täytyisi olla kuitenkin valmius ja myös riittävät tekniset väylät kattavan jäsenkyselyn tekemiseen pikaisellakin aikataululla.

Laaja kysely, jos sen tulos olisi ollut myönteinen, olisi paremmin myös sitouttanut Keskustan jäsenistöä hallitusratkaisun hyväksymiseen.

Asiasta kyseltiin lähinnä puoluevaltuustolta ja yksittäisten keskustalaisten toimesta sosiaalisessa mediassa, mutta tällaiset kyselyt eivät ole rinnasteisia laajaan, anonyymiin jäsenkyselyyn, johon osallistumisen kynnyks on paljon matalampi.

Keskusta lähti lopulta nopean harkinnan jälkeen neuvotteluihin. Suunnanmuutos oli niin äkkinäinen, että mitään kunnollista arviota ratkaisun vaikutuksista ei tehty. Puolueen sisälle jäi erilaisia näkemyksiä hallitukseen menemisen suhteen. Neuvotteluihin lähdettiin kuitenkin tiukoilla ehdoilla.

Hallitusneuvotteluissa vaadimme mm. tervettä taloudenpitoa eli hyvän talous- ja työllisyyskehityksen jatkamista, soteuudistuksen toteuttamista maakuntien pohjalta, tiestön korjausvelan kaventamista, parannuksia pienempiin eläkkeisiin ja lapsiperheiden asemaan sekä vanhustenhoitoon. Saimme läpi myös vaatimuksemme siitä, ettei yrittäjien verotusta saa kiristää eikä teollisuuden tai maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä heikentää.

Toki käsitin heti sen, että puolue ei menesty sillä, että hoetaan hallitusohjelman olevan hyvä. Hallitusohjelma pitää voida toteuttaa käytäntöön. Keskustan on pidettävä tiukasti oma linja.

Hallituspuolueiden hyvin suuret ideologiset erot täytyi myös tunnistaa ja ottaa huomioon yhteistyötä rakennettaessa.

Tämä hallitus – vaikka olenkin sitä uuden ajan punamullaksi kutsunut – ei ole täysin samanlainen, mitä perinteinen punamultayhteistyö Suomessa on ollut. Punamultahan on tarkoittanut Keskustan ja SDP:n akselin varaan rakentuvaa hallitusyhteistyötä.

Keskustan kannalta on kuitenkin hyvin ongelmallista, jos hallituksen painopiste menee liiaksi vasemmalle. Tämä vaatii äärimmäistä tarkkuutta monessa asiassa.

En arvostele tässä hallituskumppaneita, mutta tuon esiin kaksi jo jonkin aikaa nähtävillä ollutta muutosta.

Ensinnäkin hallitustyössä minulle on tullut selväksi Vihreiden lipuminen ideologisesti kohti vasenta laitaa. Myös sosialidemokraattien valtavirta on nykyään monessa kysymyksessä jo hyvin vasemmalla. Keskustalle on vierasta sellainen ajattelu, jossa kansalaisia ohjataan ylhäältä annettuun käyttäytymisen kaavaan ja kavennetaan heidän omatoimisuuttaan.

Vasemmalla laidalla käsitys talouden peruslainalaisuuksista eroaa merkittävästi Keskustan käsityksestä. Velkaantumiskierrettä ei nähdä ainakaan vakavana ongelmana, eikä yritysten aivan keskeistä merkitystä taloudelle täysin ymmärrettä. Ratkaisu asiaan kuin asiaan tuntuu löytyvän aina julkista sektoria kasvattamalla.

Oma lähestymistapani on ollut pitää kiinni omatoimisuuden ja yrittämisen merkityksestä, mutta samalla turvata vahvan valtion toimintaedellytykset ja läsnäolo koko maassa. Tämä ei onnistu ilman tervettä valtiontaloutta. Tämä näkemys talouden toiminnasta on tullut hallitusyhteistyössä usein näkyviin.

Toinen seikka on vastaavasti vasemmiston lipuminen kohti ideologista vihareyttä. Lapissa on totuttu siihen, että vasemmistoliittolaiset ovat kovia teollisuuden ja pienituloisten puolustajia. Ilmastoasioissa tämä linja ei ole kuitenkaan juuri näkynyt.

Keskusta on saanut tehdä töitä kovasti teollisuuden ja luonnonvarojen kestävästä käytön puolesta. Jatkuva keskustelun aihe on ollut ilmastonmuutoksen nimissä tehtävät tavallisia suomalaisia rokottavat veronkiristykset. En ole tätä linjaa kannattanut, enkä tule kannattamaan.

Tätä taustaa vasten tunnistan hyvin monen keskustalaisen kipuilit hallitusvastuusta. Sitä lisäsi alkutaipaleen eripuraisuus. Silloin viime kaudella oppositiossa olleet hallituspuolueet hakivat uudelle hallitukselle hyväksyntää rakentamalla tarinaa siitä, kuinka nyt toimitaan joka käänteessä toisin kuin Sipilän hallituksen aikaan.

Totesin hyvin nopeasti ja selkeästi, että tämä argumentti ja motiivi ei ole kestävä millekään hallitukselle. Jokaisen hallituksen, joka aidosti haluaa onnistua, tulee ponnistaa omin avuin. Niin tämänkin hallituksen on seistävä omilla jaloillaan.

Avain hallitustyöhön on yhdessä sovitusta kiinnipitäminen. Meidän on oltava täysin voimin sitoutuneita hallitusohjelmaan, mutta sellaiseen asemaan emme saa joutua, jossa hallituksen vasemmistoenemmistö määrää hallituspolitiikan tahdin ja hallitusohjelman tulkinnan.

Emme voi eikä meidän tule alistua ajatukseen, että sopeudumme yhteistyön nimissä SDP:n määräämään tahtoon. Olemme hallituksessa omalla poliittisella linjalla, joka eroaa muiden hallituspuolueiden painotuksista.

Tästä olen pitänyt, vaikka julkisuudessa minua on kutsuttu jopa ”maanvaivaksi”. Tämä kertoo vain siitä, että johtamani Keskusta pitää kiinni omasta linjastaan Suomen hyväksi.

* * *

Minut valittiin uuden Antti Rinteen hallitukseen elinkeinoministeriksi. Hallitus nimettiin 6.6.2019. Suomalaista yrittäjyyttä puolustavalle pientilan tyttäreille se oli oikein hyvä salkku.

Elinkeinoministerinä minua kiinnosti erityisesti suomalaisen viennin, uusiutuvan energian ja aluekehityksen edistäminen.

Pienen, vientivetoisen kansantaloutemme kannalta kansainvälinen kauppa ja suomalaisen osaamisen arvostuksen kasvu maailmalla ovat kullanarvoiset.

Painopisteeni ministerin työssä oli Suomen elinvoiman vahvistaminen ja alueiden välisen ja kuntien sisäisen eriytymisen vähentäminen.

Vahvuudet, jotka eri alueilla tulee saada paremmin käyttöön, voivat olla teollisuutta, teknologiaosaamista, bio- ja kiertotaloutta, matkailua ja muita palveluita, kestävästä kaivostoimintaa tai kotimaista lähiruokaa ja muita maaseutuelinkeinoja.

Valtionhallinnon tulee mielestäni näyttää esimerkkiä siinä, ettei kaikkia työpaikkoja ole pakko keskittää samoille alueille. Sen sijaan valtion tulee olla suunnan näyttäjä etätyön ja monipaikkaisuuden osalta. Nykyään kun elämä on aika liikkuvaista, niin työskennellä voi erilaisista paikoista. Ihmislähtöisyys on myös työnantajan etu.

Elinkeinoministerinä käynnistin etä- ja joustotyön mahdollisuuksien lisäämisen lisäksi selvityksen myös ministeriön alla toimivien organisaatioiden sijaintipaikoista. Kiertäessäni Suomea olen tullut vakuuttuneeksi siitä, että elinkeinon kehittämispalvelut eivät kohdistu parhaalla mahdollisella tavalla. Monet palvelut ovat helposti vain suurten kaupunkien yritysten saatavilla.

Elokuussa käynnistettiin seutukaupunkiohjelman toteuttaminen, työ käynnistyi koolle kutsumassani Seutukaupunkifoorumissa. Tämä on paljon merkittävämpi asia kuin äkkiseltään saattaa kuulostaa.

Kotiseutuni Kemi-Tornion kaltaisista pienistä seutukaupungeista löytyy maailmanluokan tehtaita. Kovan luokan tuotteita lähtee maailmalle Raahesta, Iisalimesta, Hämeenlinnasta, Raumalta, Savonlinnasta, Varkaudesta, Uudestakaupungista, Haminasta, Keravalta, Imatralta ja monista muista vastaavista teollisuuskaupungeista.

Näissä pikkukaupungeissa taotaan Suomen vienti, mutta niistä puhutaan aivan liian vähän. Ne eivät mahdu Suomessa vallitsevaan ennakoasenteeseen, että vain suurissa kaupungeissa tapahtuu riittävän korkea-asteinen jalostus. Huonosti

tunnetaan se tosiasia, että 56 seutukaupungissa asuu noin miljoona suomalaista.
1

Eräs epäkohta, johon halusin ministerinä puuttua, olivat sähkönsiirtohinnot. Kutsuin jakeluverkkoyhtiöiden, sähkön käyttäjien sekä tutkijoiden ja viranomaisten edustajat koolle etsimään konkreettisia keinoja ja tuomaan ehdotuksia sähkönjakelun hintojen korotuspaineiden vähentämiseksi. Sähkönsiirtohintojen jatkuva nousu syrji etenkin harvaanasuttuja alueita ja maaseutua. Lakiesitys tulee koronasta johtuen nyt syksyllä.

Kataisen hallituksessa tehty valtionyhtiö Fortumin sähköverkkojen yksityistäminen oli huono päätös, samoin liian tiukkaan aikatauluun sidottu säävarmuuden nostaminen. Tämä synnyttänyt luonnollisen monopolin kaltaiseen sähkösiirtoon melkoisen ongelman. Sähköverkkojen ja muiden monopolin kaltaisten asioiden kuten teiden, väylien ja verkkoyhtiöiden olisi syytä olla julkisessa omistuksessa.

Loppuvuodelle 2019 sattui myös EU:n puheenjohtajakausi, joka työllisti ministereitä erityisellä tavalla. Sain johtaa puhetta EU:n elinkeinoministereiden kokouksissa.



¹ Miljoonan asukkaan lisäksi niissä on yli 60 000 yritysten toimipaikkaa.

Seutukaupunkiverkostoon kuuluvat Akaa, Alajärvi, Alavus, Forssa, Hamina, Heinola, Huittinen, Iisalmi, Ikaalinen, Imatra, Jämsä, Kalajoki, Kankaanpää, Kannus, Kauhajoki, Kauhava, Kemi, Kemijärvi, Keuruu, Kitee, Kokemäki, Kristiinankaupunki, Kurikka, Kuusamo, Laitila, Lieksa, Lohja, Loimaa, Loviisa, Mänttä-Vilppula, Nivala, Nurmes,



EU:n komission uusi puheenjohtaja vierailulla Helsingissä 24.10.2019. Annoin hänelle, seitsemän lapsen äidille, pienenä lahjana Mauri Kunnaksen saksaksi käännetyn Joulupukki-kirjan.



Kuvassa olen 10.3.2020 iltapalalla entisten pitkäaikaisten kansanedustajien Timo Kallin ja Sirkka-Liisa Anttilan kanssa.

Oulainen, Paimio, Parainen, Parkano, Pieksämäki, Pietarsaari, Raasepori, Rauma, Riihimäki, Saarijärvi, Salo, Sastamala, Savonlinna, Somero, Suonenjoki, Tornio, Uusikaupunki, Valkeakoski, Varkaus, Viitasaari, Ylivieska, Ähtäri ja Äänekoski.



Suomalainen luonto on voimanlähteeni. Ulkoilu ja reippailu luonnossa on tärkeää myös kunnossa pysymiselle.

Luottamus puoluekokousväeltä

Minulla ei ollut mitään selkeää, kunnianhimoista urasuunnitelmaa tullessani politiikkaan. Kun lähdin Keskustanuorten toimintaan aikanaan, en ajatellut, että minusta voisi tulla kansanedustaja. Oman kotikaupunkini kaupunginvaltuusto oli silloin ihan riittävä tavoite.

Tilanteet johtivat kuitenkin siihen, että edustamalleni aatteelliselle linjalle oli kannatusta ja päädyin vähitellen erilaisiin tehtäviin.

Keskustan edellinen puheenjohtaja **Juha Sipilä** ilmoitti pian vaalien jälkeen luopuvansa puheenjohtajan tehtävästä kesken kauden. Kesäkuun 26. päivänä ilmoitin olevani käytettävissä Keskustan puheenjohtajaa valittaessa. Puolustusministeri **Antti Kaikkonen** lähti myös kisaan mukaan.

Kyse ei puheenjohtajavaalissa ollut pohjimmiltaan minusta henkilönä, vaan puolueen linjasta. Ne Keskusta-arvot, joita olin tottunut puolustamaan jo

keskustanuorissa sekä haluni uudistaa puoluetta koettiin nyt tarpeellisiksi myös puolueen linjaa vedettäessä.

Kampanjani keskeinen viesti oli Keskustasta toivonliikkeenä. Vaikka takana olivatkin monet vaalitappiot, joiden syyt tulisi toki käydä vakavasti läpi, niin toimintamme perusvire täytyy kuitenkin olla positiivinen, tulevaisuuteen katsova ja uskova.

Tukiverkoston rakensimme ympäri maata. Varsinkaan kampanjan alkuvaiheessa en saanut kovinkaan paljon ”isoja nimiä” tuekseni. Sen sijaan tavallisia Keskustan järjestöihmisiä, meidän uskollisia tupailtojen pitäjiä ja paikallisia kuntapäättäjiä tuli mukaan kannustamaan minua ja kampanjamme arvoja. Tämä oli tietysti hyvin rohkaisevaa. Kampanjapäällikkönä toimi Peräpohjolan Keskustanaisten puheenjohtaja Tuija Palosaari.

Henkilövaaleissa helposti tunteet kuumenevat. Tietääkseni meidän molempien kampanjat käytiin kuitenkin melko asiallisesti. Vaalituloksen selvittyä Antti Kaikkonen onnitteli minua herrasmiesmäisesti. Yhteistyömme hallituksessa sujui erittäin hyvin, ja Antti on tukenut minua myös Keskustan puheenjohtajana. Minulle ei ainakaan jäänyt mitään hampaankoloon puheenjohtajavaalista Anttia kohtaan, ja uskon, ettei hänellekään suhteessa minuun.

Äänestyksessä sain 1092 ääntä ja Antti 829 ääntä. Minun tilalleni uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin **Petri Honkonen**.



Kiersin Antin kanssa ympäri Suomea puheenjohtajakampanjan merkeissä. Arvostan hyvää yhteistyötämme, johon kilpailutilanne ei jättänyt säröjä.

Koska ylimääräinen puoluekokous, jossa minut valittiin puheenjohtajaksi, oli poikkeuksellisesti vain yhden päivän mittainen, pidin linjapuheen seuraavalla viikolla puoluehallituksen kokouksen yhteydessä puoluetoimistolla.

Etenkin siitä kohdasta puheessani, kun sanoin, että tässä puolueessa saa olla myös eri mieltä, tuli paljon kiitosta. Se tuntui avaavan monia henkisiä lukkoja. Minun Keskustani on kansanliike, jossa keskustelua ja mielipiteitä ei tarvitse pelätä. Huomaan, että moni kritisoi tätä moniäänisyyttä, mutta mielestäni keskustelu on välttämätöntä kaltaisellemme liikkeelle.

Puheenjohtajakampanjani aikani olin laatinut sadan päivän ohjelman, jonka päättin asettaa oman ja puolueen toiminnan rungoksi heti mahdollisen valintani jälkeen.

Kun nuo sata päivää olivat kuluneet, niin pidin tammikuun alussa katsauksen, jossa kävin läpi, miten hyvin olemme tavoitteissamme toteutuneet.

Olin pitänyt lupaukseni kiertää ympäri Suomea Keskustan tilaisuuksissa, kuuntelemassa järjestöväen tunteja ja innostamassa paikallista keskustalaista toimintaa.

”Minun Keskustani on kansanliike, jossa keskustelua ja mielipiteitä ei tarvitse pelätä.”

Lupaukseni mukaisesti teimme analyysin vaalitappioittemme syistä. Analyysin nimeksi tuli Tuntematon Keskusta – mielestäni varsin osuva nimi.

Meistä ei tiedetty, minkä puolesta olimme valmiita laittamaan itsemme likoon. Meitä ei tunnustettu vaikutuskanavaksi. Tekemättä jääneen aatteellisen työn velka, aatteellinen ja järjestöllinen korjausvelka, näkyi vahvana.

Puheenjohtajana olen pyrkinyt muistuttamaan, että vaikka historiamme tunteminen onkin tärkeää, niin emme saa jäädä sen varaan. Luottamus on voitettava uudestaan. Järjestön on toimittava ja eletävä ajan vaatimusten mukaan.

Lupasin jäsenkyselyiden tehostuvan. Jäsenkyselyjen kautta saatua dataa on voitu käyttää hyväksi puolueen poliittisessa valmistelutyössä. Puolue-elimissä valmisteltu Keskustan uudistusohjelma vietiin talven ja kevään aikana eteenpäin myös perusteellisen kenttäkierroksen kautta.



Olen kulkenut säännöllisesti ympäri maata Keskustan tapahtumissa, kunnes korona keskeytti yleisötapahtumien järjestämisen. Elävässä kansanliikkeessä pidän erittäin tärkeänä yhteydenpitoa puoluejohtoon ja jäsenistön kesken.

Puolueen ohjelmatyötä on ryhdytty kehittämään. Uusia työryhmiä talouspolitiikan, ulkopolitiikan ja aluekehityksen pariin on perustettu, ja ne ovat tehneet työtään keskustalaisen viestin kirkastamiseksi. Uusina Keskustan avauksina julki tuotiin mm. esitykset teollisia työpaikkoja turvaavasta ilmastorahastosta ja monipaikkaisen työnteon edistämisestä.

Keskustan somenäkyvyyden ja viestinnän uudistaminen on ollut tärkeä painopiste. Tätä työtä olen halunnut edistää koko puheenjohtajuuteni ajan. Jokaisen puoluejohtoon kuuluvan, puolueen kansanedustajien ja jokaisen paikallisen päättäjän ja järjestötoimijan on hyvä toimia aktiivisesti somessa. Puolueen on tuotettava tätä tukevaa sisältöä ja koulutettava ihmisiä somen käyttöön. Tieto ja hyvät käytännöt on saatava leviämään, ja puoluetoimistolla on tässä jatkossakin suuri vastuu. Puheenjohtajana olen omalla esimerkilläni pyrkinyt näyttämään suuntaa esimerkiksi aktiivisella Facebook-toiminnalla. Keskustan graafinen ilme on myös päivitetty.

Johdollani käynnistettiin myös K-Studio lähetykset puoluetoimistolta. Erityisesti korona-aikana niiden merkitys korostui, kun ihmiset eivät voineet kokoontua fyysisesti. Haluan, että puolueemme ottaa nämä K-studion virtuaalitapaillat korona-ajan päätyttyäkin säännöllisesti ohjelmistoonsa. Meidän on tavoitettava ihmisiä yhä uudennlaisilla tavoilla, vaikka henkilökohtaista tapaamista ei mikään voikaan korvata.

Sadan puheenjohtajapäiväni jälkeen katsoin luottavaisesti tulevaan. Sitten koronaepidemia levisi maailmalla ja rantautui myös Suomeen. Koko maa meni kiinni. Hallitustyö vei tässä kriittisessä tilanteessa lähes kaiken aikani. En pysynyt kaikkea tuolloin suunnittelemaani kevään aikana toteuttamaan

Laaja kenttäkierros, jota olin ehtinyt jo jonkun verran aloitella, jouduttiin peruuttamaan. Ministerinä olin nyt sidottu poikkeusaikojen vaatimaan ympärivuorokautiseen työhön Helsingissä ja kaikki yleisötilaisuudet peruutettiin muutenkin tautitapausten leviämisen ehkäisemiseksi.

Myös puolueen varainkeruuhankkeet, joita olin suunnitellut keväälle, jäivät ymmärrettävästi koronaepidemian aiheuttamien poikkeusolojen alle. Samoin useat Keskustan tulevaisuustyöhön liittyvät linjaukset siirtyivät myöhempään aikaan.

Pidän kuitenkin tärkeänä, että puolueen poliittinen toiminta jatkuu poikkeusoloissakin. Internet tarjosi tähän uudenlaisia mahdollisuuksia. Kannustin kansanedustajia pitämään omia nettilähetyksiään ja aktivoitumaan sosiaalisessa mediassa. Vappuna saimmekin jo kosketusta suomalaisiin pitämällä yhteisen virtuaalisen vihreän vapun.

Hallituskriisi ja uusi hallitus

Ennen korona-ajan alkua hallitus ehti jo vaihtua. Pääministeri Antti Rinne joutui Postivyyhdin kautta kierteseen, joka oli viemässä hallituksen toimintakyvyn. Oppositio teki välikysymyksen, jonka vastaukseen Keskusta ei yksinkertaisesti voinut yhtyä.

Hallitus oli ajautumassa kierteseen, joka olisi vienyt uskottavuutta ja toimintakykyä. Rinne teki itse omat johtopäätöksensä ja siirtymisellään sivuun hän mahdollisti ryhdikkäällä tavalla hallitukselle uuden alun kevättä kohti mentäessä.

Minua syytettiin siitä, että olin liian vaisu julkisissa esiintymisissäni, kun Keskusta totesi, ettemme allekirjoita välikysymysvastausta. Mutta olisiko hallituksen tulevaisuutta vahvistanut tai Keskustan vaikutusvaltaa hallituksessa parantanut, jos olisin alkanut vaikeassa tilanteessa mekkaloimaan ja osoittelemaan julkisuudessa kaikkia niitä virheitä, joita Postin osalta oli tehty?

En ylipäättään usko politiikassa selkävaihtojen hakemiseen. Myös vaikeiden tapahtumien jälkeen toisten kanssa on tultava toimeen. Suomen ja ihmisten asioiden hoitaminen on yhteistyötä.

Tapauksessa ei ollut kyse Keskustasta, ainoastaan siitä, ettemme voineet välikysymysvastausta allekirjoittaa – ja näin ollen hallituksen toiminnan turvaamisesta.

Uudessa hallituksessa siirryin valtiovarainministeriksi. Valtiovarainministerin tehtävää aikaisemmin hoitanut Mika Lintilä puolestaan siirtyi elinkeinoministeriksi. Hänelle tehtävä oli tuttu jo Sipilän hallituksen ajalta. Oli oma toiveeni, että Lintilä pysyy hallituksessa.

Tuolloin käytiin jonkun verran keskustelua siitä, olisiko minun ollut parempi pysyä elinkeinoministerinä. Tarkoitukseni olikin alun perin siirtyä valtiovarainministeriksi vasta vähän myöhemmin.

Kuitenkin hallituksen vaihtuessa myös salkkuvaihdokseni oli luonteva. Käytännössä johtaessani Keskustan hallituspolitiikkaa jouduin perehtymään tiiviisti valtiovarainministeriön asioihin jo silloin, kun en työskennellyt tuossa ministeriössä. Valtiovarainministeriksi siirtyminen yksinkertaisti asioiden hoitamista.

Pääministeri ja valtiovarainministeri muodostavat hallituksen tärkeimmän akselin. Heidän yhteistyönsä tulee toimia saumattomasti, jotta hallitus voi menestyä työssään hyvin.

Jotkut epäilivät, jääkö minulla valtiovarainministerinä puolueen johtamiseen aikaa. Ajankäytön tehokas järjestely osoittautuikin haastavaksi tilanteessa, jossa koronan lisäksi on Keskustan kannalta äärimmäisen tärkeää keskittyä myös omaan tulevaisuustyöhön.

* * *

Gallupkannatuksemme ei ole kehittynyt toivotulla tavalla. Olemme aika tarkkaan samoissa lukemissa kuin aloittaessani puheenjohtajan. Tämä on suurin yksittäinen pettymykseni kuluneen vuoden aikana.

Gallupluvusta ei kannata hermostua eikä tehdä paniikkiratkaisuja niiden nojalla. Kannatustilanteemme täytyy silti ottaa äärimmäisen vakavasti.

Meidän on äärimmäisen tärkeää huolehtia, että keskustalainen kädenjälki näkyy vahvasti hallituksen työn tuloksissa ja että puoluekoneistomme osaa myös viestiä siitä tehokkaalla ja ymmärrettävällä tavalla.

Kansan luottamuksen palauttaminen on nyt Keskustan tulevan menestyksen kannalta kaiken A ja O. Ihmisten on voitava luottaa, että edistämme vahvaa aluepolitiikkaa, sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yrittäjyyttä, ihmisen kokoisten ja ihmistä palvelevien yhteisöjen toimintaa, tasapainoista vihreyttä, sivistystä ja koulutusta.

Kommentoin kannatustamme joulukuussa Helsingin Sanomien haastattelussa. Sanoin, että Keskustan selviäminen ei ole automaatio. Jotkut pahoittivat tästä mielensä. Mutta se, mitä sanoin, oli totta. Ei tästä itsestään ja ilman työtä selvitä. Se vaatii meiltä uskoa asiaamme, aatteen paloa ja suurta uurastusta.

En sanonut, etten uskoisi Keskustan tulevaisuuteen. Tietenkin uskon ja vahvasti. Olen omistanut käytännössä lähes koko elämäni jo vuosien ajan tämän kansanliikkeen hyväksi. Mutta meidän on otettava tämä tilanne todella vakavasti.

Kun Maalaisliittoa alettiin aikanaan perustaa, niin **Santeri Alkiokin** empi hetken. Itsenäisen puolueen perustamisessa tulisi olemaan hänen mukaansa ”ääretön työ”. Mutta hän ystävineen lopulta tarttui tähän työhön. Nyt on meidän vuoromme.

Kuten ajattelin ennen Kouvolan puoluekokousta, niin ajattelen edelleen: Keskusta on omalaatuinen kansanliike, jonka näivettymistä ja tuhoa on ennustettu vähintään kerran vuosikymmenessä. Se ei ole vuosisadassa tapahtunut eikä tahdu nytkään.

Haluan olla luomassa Keskustalle uutta nousua, toivoa ja tulevaisuutta. Mutta yksin puheenjohtaja ei tietenkään voi tätä tehdä, vaan yhdessä keskustaväen kanssa.

Niin kauan kuin Suomi on olemassa, niin kauan tarvitaan myös puolueemme rakentajien työn perustalta nousevaa, vahvasti tulevaisuuteen katsovaa keskustalaista kansanliikettä.

Elämäni kiireisin kevät

Koronavirus levisi ympäri maailmaa lyhyessä ajassa. Maanantaina, 16.3.2020, Suomessa otettiin käyttöön poikkeustila. Jouduimme tekemään kovia päätöksiä suomalaisten terveyden ja turvallisuuden vaalimiseksi, etenkin vanhusväestön ja monisairaiden suojelemiseksi.

Vielä on liian aikaista tehdä lopullista arviota, kuinka hyvin tai huonosti onnistuimme koronakriisin hoidossa. Tauti jyllää edelleen maailmalla. Epidemia voi tulla toisena ja kolmantena aaltona myös meille. Kaikkia varotoimenpiteitä on edelleen tiukasti noudatettava. Vastuullisella käytöksellä voimme ehkäistä paljon taudin leviämistä.

Toistaiseksi pahimmat kauhuskenaariot on kuitenkin vältetty. Jokainen tautiin kuollut on liikaa, mutta moneen muuhun maahan verrattuna Suomessa tartuntojen määrä on jäänyt vähäisemmäksi.

Itse taudin nujertamisen suhteen edustin hallituksen sisällä tiukkaa linjaa. Mieluummin olisi ylireagoitava kuin alireagoitava. Taudin tukahduttamiseen tulisi pyrkiä niin tehokkaasti kuin mahdollista.

Valtiovarainministerinä lupasin, että vaikka muuten tiukkaa kirstunvartijan tehtävää onkin noudatettava, niin kenenkään hoito ei tule Suomessa jäämään rahasta kiinni. Suomalainen sairaanhoitojärjestelmä näytti voimansa, epidemiaan varauduttiin nopeasti ja laajalla rintamalla.

Suurella osaa suomalaisia yrityksiä koronakriisi aiheutti suunnattomia vaikeuksia. Valtio tuki yrityksiä parhaansa mukaan. Näyttää siltä, että myös talouden osalta kevään toimet osuivat oikeaan kokoluokkaan. Ainakin toistaiseksi konkurssiaalloilta on välttytty.

Suurena haasteena oli se, että koronaepidemian keston pituutta on mahdotonta ennakoida varmasti. Eikä siis myöskään sen yrityksiin aiheuttamien seurausten ja mahdollisen taloustaantumien syvyyttä.

Virheitäkin tapahtui. Sotkut maskikaupoissa eivät olleet hallitukselle kunniaksi. Suurempi virhe oli kuitenkin se, että lentokentillä ei ollut heti alkuun ohjeistuksia ulkomailta tuleville. Eri ministeriöiden välinen koordinointi ontui. Yrityksille annettavien tukien käytännön toimeenpanossa tapahtui myös kompurointeja, joista on opittava. Valtaosa tuesta meni kuitenkin aidosti sitä tarvitseville yrityksille. Tuen saajat olivat julkisesta hälinästä huolimatta pk-yrityksiä, jotka halusivat kehittää toimintaansa kohti koronan jälkeistä aikaa.

Kaikissa suurissa kysymyksissä koronakriisin hoitamisessa hallitus piti oppositiota informoituna. Kaikkien eduskuntapuolueiden johtajien yhteisiä kokoontumisia myös järjestettiin.

Suuren kriisin keskellä kansakunnan on voitava toimia yhtenäisenä. Poikkeusoloista voitiin päättää yksimielisesti, ja siitä annan täyden tunnustukseni myös maan oppositiolle. Suomalainen demokratia näytti voimansa.

Myös tasavallan presidentti oli tiiviisti mukana koronatoimia koskevassa päätöksenteossa.

Sauli Niinistöllä on laaja arvostus kansan parissa. Jotkut sanovat, ettei presidentin pitäisi sekaantua sisäpolitiikkaan, mutta mielestäni hänen jättäminen koronakriisiä koskevan päätöksenteon ja myös kansakunnan henkisen johtamisen ulkopuolelle olisi ollut arvokkaan voimavaran hukkaamista.

On rehellisesti todettava, että kaikkiaan koronakevät oli elämäni kiireisin. Asioiden määrä on yksinkertaisesti valtava. Vaikka toisinaan tuntui, että asiat vyöryivät, väitän kuitenkin, että kykenimme käsittelemään asiat hallitusti ja Suomen edun mukaisesti. Julkisuudessa talouteen ja terveyteen liittyvistä huolista ja toimista näkyi kuitenkin aika pieni osa. Venymistä vaadittiin, mutta uskon, että tehdyt toimet ovat valtaosaltaan olleet perusteltuja. Tästä kertoo sekin, että esittelemäni lisätalousarviot saivat hyvän vastaanoton. Oppositio keskittyi lähinnä esittämään lisämenoja, ei karsimaan hallituksen esittämiä toimia.



Koronakriisin keskelläkin pyrin muistamaan, että en ole vain valtiovarainministeri, olen myös mahtavan keskustalaisen kansanliikkeen puheenjohtaja.

* * *

Mitä koronakriisistä on opittavaa?

Ainakin se, ettei elämämme perusasioihin, joita helposti pidämme itsestään selvinä, kannata suhtautua välinpitämättömästi. Niiden arvon ymmärtää helposti vasta sitten, kun ne on otettu pois.

Kukapa olisi osannut uskoa, että vapaa liikkuminen kaupoissa tai ystävien luona, voi joutua yhtäkkiä rajoitusten ja kieltojen kohteeksi.

Tähdensin monissa kannanotoissani sitä, että mitä paremmin suomalaiset noudattavat annettuja määräyksiä, niin sitä nopeammin pääsemme jälleen palaamaan normaalin elämän pariin.

Suurin osa taisikin olla annetuille kehotuksille kuuliainen. Kiitos siitä!

Poliittisessa mielessä kulunutta kevättä tarkasteltaessa on sanottava, että perinteiset keskustalaiset arvot ja tavoitteet ovat nousseet ihmisten mielissä niille kuuluvaan asemaan.

Huoltovarmuuden, omavaraisuuden, kotimaisen ruoantuotannon ja paikkariippumattoman työn kaltaiset kysymykset ovat nousseet koronan myötä kaikkien suomalaisten huulille. Ja juuri nämä ovat aina kuuluneet Keskustan ydinasioihin.

Kuluneen kevään jälkeen on paljon vaikeampi kieltää hajautetun yhteiskuntarakenteen etuja ja vastustaa suomalaisen alkutuotannon tukemista.



Uudenlaisen teknologian kautta pystyin pitämään yhteyttä järjestöväkeen myös tuolloin. Vuorovaikutus jäsenistön kanssa on ollut minulle ehdoton edellytys puheenjohtajana toimimiseen.

” Huoltovarmuuden, omavaraisuuden, kotimaisen ruoantuotannon ja paikkariippumattoman työn kaltaiset kysymykset ovat nousseet koronan myötä kaikkien suomalaisten huulille.”

Siis nämä asiat, joita me keskustalaiset vaalimme ja joiden tärkeydestä olemme puhuneet vuodesta toiseen. Tulevissa kuntavaaleissa ja eduskuntavaaleissa perinteiset keskustalaiset arvot tulevat saamaan niille kuuluvan arvostuksen.

Mutta kysymys kuuluu: Onko Keskusta se puolue, jonka kautta suomalaisen Keskusta-aatteen mukaiset, eli nuo äsken mainitsemani tavoitteet kuuluvat parhaiten ja näyttäytyvät kaikkein uskottavimmin?

Siinä on meillä työsarkaa. Mutta maaperä on otollisempi edustamallemme aatteelliselle sanomallemme kuin ehkä milloinkaan vuosikymmeniin.

Miksi erosin?

Kuten tunnettua, työni valtiovarainministerinä päättyi 9.6.2020. Tämä tapahtumasarja oli varmasti hyvin hämmäntävää seurattavaa keskustalaisille, koska kaikki tapahtui yhden viikon kuluessa. Hämmäntävää se oli minulle itsellenikin.

Asiasta tiedottaminen oli ensipäivinä vaikeaa. Syynä tähän oli se, että en itsenkään tiennyt kaikkea tapahtunutta. Kyseinen viikko oli minulle muutenkin todella kiireinen. Hallituksen sisällä oli kovaa vääntöä koronakriisin johdosta suunnitellun EU:n elvytyspaketin osalta.

Perussuomalaiset syyttivät hallitusta ja myös minua siitä, että edustan liian löperöä linjaa. Toisaalta hallituskumppaneiden riveistä minua syyteltiin siitä, että olen liian tiukkana, kun en kannata avustusten jakamista enkä uusien välineiden luomista.

Olen tyytyväinen, että juuri ennen eroani saimme neuvoteltua hallituksen sisällä paljon ennakoitua tiukemman Suomen kannan näihin EU:n elvytyspakettineuvotteluihin lähtemiseen. Olimme pohjoisten maiden linjalla. Toisenlainenkin lopputulos olisi ollut mahdollinen.

Hallituksen kanta saatiin lyötyä lukkoon torstai-iltapäivänä 4.6.2020. Samana iltana, kun koulutuslaskuja koskeva kokonaisuus tarkentui, päätin erota ministerin tehtävästä.

Eroni askelmerkit sovittiin seuraavana aamuna oman esikuntani ja puoluejohdon kanssa, minkä jälkeen pidin tiedotustilaisuuden eduskunnan valtiosalissa.

* * *

En halua selitellä tapahtunutta mitenkään parhain päin, mutta kerron tähän liittyvät syyt.

Kesällä 2019 tultuani ministeriksi kysyin ja sain tietää, että ministerinä minun on mahdollista saada ammattimaista valmennusta esiintymiseen. Olen joskus kokenut esiintymisjännitystä, ja kun tarjottiin mahdollisuutta saada kehittyä ja oppia ihmisenä, niin tähän suostuin.

Monet ministerit ovat saaneet esiintymiskoulutusta, kuten aika moni työntekijä missä tahansa työpaikassa on yleensä saanut jonkunlaista koulutusta työnantajansa kustantamana.

Vaikka tuo saamaani koulutus oli siis sinällään normaalia, hyväksyttävää toimintaa, niin jälkiviisaasti tarkasteltuna puheharjoituksessa olisi kannattanut käyttää jotain toista kuin puolueeseen liittyvää puhetta.

Toinen ja suurempi ongelma asiassa oli se, että kokonaisuus osoittautui paljon hintavammaksi kuin olin kuvitellutkaan. Minulla ei ollut tietoa näistä summista ennen kuin luin asiasta Suomen Kuvalehden tekemän jutun. Olin järkyttynyt, kun sain tämän tietää. Olin olettanut, että laskut olisivat olleet jotain aivan muuta.

Ilmoitin heti, kun laskuihin liittyvät ongelmat selvisivät minulle, että tulen maksamaan koulutuslaskuja vastaavan summan takaisin ministeriöille. Mitään juridista velvollisuutta tähän ei toki olisi ollut.

Hain pankista lainan maksua varten, ja kun sain sen, niin maksoin rahat. En ole lähtenyt rikkaista oloista maailmalle, ja kun olen rahoittanut pääosin itse vaalikampanjani, niin kansanedustajan palkastakaan ei ole suuria säästöjä jäänyt.

Toivon, että itse erostani olisi ainakin se hyöty, että juuri erollani viestin julkisia tehtäviä hoitavien vastuusta yhteisten varojen käytöstä.

* * *

Jälkeenpäin monet kysyivät, miksi minun piti erota ja teinkö päätöksen liian hätiköidysti. Poliitikassa vastuuta joutuu kantamaan paitsi omasta toiminnastaan, myös laajemmin. Puolueen puheenjohtajana velvollisuuteni oli asettaa puolueen etu ja hallituksen toimintakyvyn varmistaminen itseni edelle. Tämä oli keskeisin syy erooni.

Jos en olisi eronnut, niin edessä olisi ollut viikkokausien myllytys, jossa hallitus olisi kärsinyt ja Keskustaa olisi lyöty kohtuuttomasti. Tilanne piti rauhoittaa nopeasti. Tiesin, että saan suostuteltua tehtävään tilanteen vakauttavan seuraajan.

Olin tietysti hyvin pettynyt ja surullinen erostani valtiovarainministerin tehtävästä. Olisin ollut erittäin motivoitunut jatkamaan ja tehnyt kovasti työtä.

Sain noina päivinä paljon kannustusta ja tsemppitoivotuksia, myös oman puolueemme ulkopuolelta. Olen syvästi kiitollinen niistä kaikista.

En salaa sitä, etteikö tuo viikko ollut minulle todella rankka.

Hoidin kaikki hommat ja kokoukset niin kuin pitikin, mutta ruokahaluni oli monta päivää poissa ja normaalisti hyvät unenlahjanikin katosivat. Siitä huomasin, että kaikki ei ole kunnossa. Onneksi ruoka alkoi seuraavalla viikolla jälleen maistua ja unirytmni palasi entiselleen.

* * *

Seuraajakseni valtiovarainministerinä tuli eduskunnan puhemies ja entinen pääministeri **Matti Vanhanen**. Laajan kokemuksen omaavana valtiomiehenä hänen oli helppo hypätä ”liikkuvaan junaan”. Mielestäni tuossa tilanteessa olisi ollut vaikeata valita ministeriksi henkilöä, jolla ei olisi ollut aikaisempaa kokemusta valtioneuvoston työskentelystä.

Toinen vaihtoehto olisi ollut erittäin kokenut ja Keskustan järjestöväen parissa laajasti arvostettu **Mauri Pekkarinen**. Hänet oli kuitenkin valittu suurella kannatuksella Euroopan parlamenttiin, jossa hänellä oli vasta ensimmäinen vuosi meneillään. Ministeriksi siirtyminen olisi merkinnyt sitä, että hänen olisi pitänyt luopua tästä paikasta.

Joissakin arvioissa tuon myrskyisän viikonlopun aikana esitettiin, että siirryn eduskunnan puhemieheksi, Matti Vanhaselta jäävälle paikalle. Keskustan

puheenjohtajana tärkein tehtäväni on kuitenkin palvella puoluetta. Ymmärsin heti, että minun on keskitettävä nyt voimani puolueen johtamiseen, sen tulevaisuustyöhön ja tuleviin kuntavaaleihin.

Eduskunnan puhemiehen paikka on toki tasavallassamme todella tärkeä ja keskeinen tehtävä, jota arvostan suuresti. Mutta se sopii mielestäni paremmin jollekin kokeneelle, pitkän linjan parlamentaarikolle.

*”Keskustan puheenjohtajana tärkein tehtäväni on kuitenkin
palvella
puoluetta.”*

Tähän tehtävään valitsimmekin **Anu Vehviläisen**, jolla on jo kuudes eduskuntakausi menossa ja joka on toiminut myös kolmessa hallituksessa ministerinä.

Tuossa vaikeassa tilanteessa Keskustan ryhmä näytti voimansa. Molemmat valinnat saatiin tehtyä yksimielisesti.

Käytettävissä puheenjohtajaksi

Erottuaani valtiovarainministerin tehtävästä ilmoitin jo seuraavana päivänä, että haluan jatkaa Keskustan puheenjohtajana myös Oulun puoluekokouksen jälkeen, jos keskustalainen järjestöväki niin tahtoo. Uskon järjestödemokratiaan ja jäsentemme harkintaan.

Monien toimittajien kommenteissa toivottiin eroani myös puolueen puheenjohtajan paikalta. Mietin, että kuinkahan vilpittömiä Keskustaan usein ennenkin vihamielisesti suhtautuneiden tahojen neuvot tällä kertaa ovat.

Tietysti olen nöyrä demokratian edessä. Puheenjohtajan ratkaisee puoluekokousväki, ei mikään media tai kukaan muukaan.

Mielestäni ei olisi edes mitenkään oikein, että tässä tilanteessa Keskustan puoluekokouksen valitsema puheenjohtaja olisi jättänyt tehtävänsä ilman puolueväen tahtoa. Olin luopunut ministerin tehtävästä ja lupautunut maksamaan itse koulutuslaskut takaisin, minkä olen myös tehnyt. Olen todella kantanut poliittisen vastuuni. Mutta puolueen puheenjohtajuudesta luopuminen olisi tuntunut epäreilulta minut valinneita ihmisiä kohtaan.

Ja valinnan tekevät joka tapauksessa puoluekokousedustajat, ei mikään muu taho – ei puolueen sisällä eikä varsinkaan ulkopuolelta.

Sain myös runsaasti kannustusta omalta väeltämme, että älä eroa tehtävästäsi. Lukuisat keskustalaiset olisivat toivoneet, etten olisi eronnut ministerinkään tehtävästä. Erityisesti naisilta tuli kannustusta ja rohkaisua. Moni arveli, että vastaavassa tilanteessa joku miespoliitikko olisi saanut paljon pehmeämmän kohtelun. Itse en tällaiseen halua ottaa kantaa, en ole sukupuoltani valinnut enkä tiedä, millaista kohtelua miehenä olisin saanut.

Se on kuitenkin aivan totta, että edellisten naispuheenjohtajiemme, **Anneli Jäätteenmäen** ja **Mari Kiviniemen**, puheenjohtajuudet ovat jääneet yhteen kauteen. Monet toivat esiin, että millaisen kuvan antaisi Keskustasta, jos naispuolisten puheenjohtajien kaudet jäisivät aina vain vuoden tai parin mittaisiksi.

Ennen kaikkea työ, johon lupauduin Kouvolassa, on kesken. Koronakevät muutti kaiken ja katkaisi hyvin alkaneen uudistustyön. Vähitellen olemme päässeet jälleen normaaliyhtiömiin kiinni.

Olen erittäin motivoitunut jatkamaan puheenjohtajana. Tunnette minut, vahvuuteni ja puutteeni. Täydellistä en yritäkään esittää, mutta kaiken intoni, energiani ja aatteenpaloni annan yhteisen kansanliikkeemme käyttöön, jos saan teiltä luottamuksen Oulun puoluekokouksessa.

”Olen erittäin motivoitunut jatkamaan puheenjohtajana. Tunnette minut, vahvuuteni ja puutteeni.”

* * *

Eduskunnan jäädessä kesätaulolle ja ennen maakuntakierrokseni käynnistymistä pidin lomaa muutaman päivän. Saatoin kuitenkin todeta, että melkoinen vuosi oli takana.

Mietin joskus, onko tämä ollut kaiken sen vaivan arvoista. Olen käytännössä antanut lähes kaikki valveillaolon tuntini puolueen ja valtiollisten luottamustehtävieni käyttämiseen.

Johannes Virolaisen äiti oli kuulemma sanonut joskus pojalleen, että ”miten sie viitsit”? Että eikö sitä helpommallakin selviäisi elämänsä läpi kuin olemalla poliittisella uralla, julkisuuden jatkuvan tarkastelun alla ja usein ankaran arvostelun ja haukkumisen kohteena?

Juurillani sain voimaantua. Siellä, missä olen saanut oppia työnteon, ahkeruuden ja sinnikkyuden periaatteet. Siellä, missä olen osa sukupolvien sisukasta ketjua.

Velvollisuuteni on tehdä työtä niillä paikoilla, joille minut on asetettu. Ja jos kannattajani uskovat, että kaikkien näiden vaiheiden jälkeen olen kokeneempi ja karaistuneempi taistelemaan Keskusta- aatteen ja keskustalaisemman Suomen puolesta, niin totta vie tulen sen kaikin voimin tekemään.

Lämmöllä muistaen

*Kuluneen vuoden aikana kaksi tunnettua keskustavaikuttajaa ja pitkäaikaista kansanedustajaa – **Antti Rantakangas** ja **Kauko Juhantalo** – ovat siirtyneet ajasta iäisyyteen.*

Oli kunnia saada tehdä yhteistyötä heidän kanssaan. Kyllä hekin saivat pitkällä urallaan monenlaista kokea. Mutta he jaksoivat painaa eteenpäin. Molemmat olivat myös mukana puheenjohtajakampanjassani ennen Kouvolan puoluekokousta. Olen surullinen, etten voi kysyä enää heidän neuvojansa. Heidän muistonsa kuitenkin velvoittaa meitä jälkeen tulevia.

UHKANA JAKAUTUMINEN

Olemme menossa kohti erittäin vaikeaa syksyä. Koronakriisi ei ole ohi, vientiteollisuutemme näkymät ovat uhkaavan heikot, Suomen oma velkaantuminen on saatava hallintaan ja Euroopan Unionin ratkaisut herättävät epäluuloja.

Haluan nostaa keskustelua siitä, minkälaisessa tilassa kansakuntamme kohtaa nämä haasteet.

Näen taustalla syvällisempiä Suomea jakavia muutoksia. Koen, että meillä on aito riski kansakuntana heikentyä, elleimme kykene hakemaan meitä yhdistäviä voimia.

Uskon, että Keskustan yksi tärkeimmistä tehtävistä on juuri tässä, toimia Suomea jakavaa kehitystä vastaan.

Tämä voi onnistua tasapainoisella ja laajasti erilaisista lähtökohdista tulevia ihmisiä arvostavalla politiikalla. On vastattava niihin huoliin, jotka jakoa aiheuttavat.

”Uskon, että yhdistävä tekijä löytyy suomalaisuudesta.”

Kansalaisten jakautuminen toisilleen vastakkaisiksi koettuihin leireihin on monella tavalla kansainvälinen ilmiö. Vastaus siihen on kuitenkin löydettävissä kansallisesti. Uskon, että yhdistävä tekijä löytyy suomalaisuudesta.²

Kyse on kansainvälisestä ilmiöstä

Marras-joulukuussa 2018 keltaliivien protestit kokosivat lähes 300 000 mielenosoittajaa eri puolille Ranskaa. Mielenosoittajat tulivat lähiöistä,

pikkukaupungeista ja maaseudulta. Ihmiset ovat kyllästyneitä nouseviin hintoihin ja paikallaan polkeviin palkkoihin.

Taustalla oli myös Ranskan teollisuuden nopea taantuminen. Väestöä on keskitynyt erityisesti Pariisiin. Valtaosa ranskalaisista asuu edelleen kuitenkin muualla kuin suurkaupungeissa, pienissä teollisuuskaupungeissa ja maaseutumaisissa kylissä.³

Näiden pienempien kaupunkien ja maaseudun asukkaat ovat kokeneet jääneensä yksin. He eivät koe kuuluvansa siihen joukkoon, jonka elämä menee parempaan suuntaan. Hyvätuloisten ja varallisuutta kerryttäneiden, usein suurkaupunkien arvokiinteistöjen omistajien koetaan saaneen kohtuuttoman hyödyn Ranskan kehityksestä.

Keltaliivien liikehdinnässä oli kyse ennen kaikkea näköalattomuudesta, elämisen edellytysten suunnasta. Tehtaiden lakkauttamiset, irtisanotuksi tuleminen pelko, elämisen kustannusten nousu sekä lähipalveluiden katoaminen ovat hallinneet päivittäisiä keskusteluja.

Samanlaista kehitystä on nähty muuallakin. Iso-Britannian Brexit on yksi ilmentymä tästä. Tyytymättömyys omiin tulevaisuuden näkymiin ajoi monen katsomaan, onko menolle löydettävissä vaihtoehtoa.

Yhdysvalloissa on puhuttu sydänmaiden kostosta. Teollisuuden ruostevyöhykkeen näköalattomuus on kanavoitunut protestina ja Trumpin kannatuksena.

Espanjassa ja Italiassa puolestaan monet pienet maaseutukylät ovat tyhjentyneet. Nuorten poismuuton myötä sama on edessä arviolta tuhansille maaseutukylille. Näissä maissa aluekehitys ja ihmisten eriarvoisuus on viimein noussut laajaan poliittiseen keskusteluun. Ääneen nousseet haluavat olla osa yhteiskuntaa, sitä, että heidät ja heidän huolensa tunnistetaan ja että heitä ennen kaikkea arvostetaan.

Eriarvoistuminen näkyy myös poliittisissa jakolinjoissa. Sen sijaan, että ongelmiin kyettäisiin puuttumaan, poliitikot tuntuvat omalla käytöksellään vain

² Yleisesti kansallisuuden merkityksestä on mielestäni osuvasti kirjoittanut Francis Fukuyama kirjassaan Identiteetti (2020).

³ Keltaliiveistä on kirjoittanut suomeksi Yleisradion Ranskan kirjeenvaihtaja Annastiina Heikkilä: Macron ja keskiluokan kapina (2019.).

vahvistavan jakolinjaa. Tämä poliittisen kentän kykenemättömyys vastata huoliin ja nostamaan epäkohtia keskusteluun, on jo itsessään suuri epäonnistuminen.

Politiikkaa tehdään yhä enemmän yksittäisten elämäntapaan liittyvien kysymysten perusteella. Ne voivat olla joitain hyvinkin marginaalisia, mutta ihmisten tunteisiin syvällisesti vetoavia asioita. Puhutaan ns. identiteettipolitiikasta.

Keskusteluun nostetaan kärjistävällä ja syyttävällä tavalla kysymykset siitä minäikäistä ruokaa syöt, miten ja missä asut, miten liikut. Monet kokevat nämä tunteisiin menevät kysymykset hyökkäyksenä omaa arvomaailmaa kohtaan. Monilla on tunne, että poliitikot keskittyvät heidän huoliensa sijaan täysin tois-sijaisiin lähinnä heidän elämäntapaansa arvostelemaan asioihin. Tunteisiin vetoavat asiat saavat paljon palstatilaa ja tuntuvat nousevan tärkeämmiksi kuin taloudelliseen asemaan tai epäoikeudenmukaisuuteen liittyvät kysymykset.

Tämä uhkaa johtaa siihen, että suuretkin puolueet jyrkentyvät kohti äärilaitoja. Esimerkiksi Yhdysvalloissa molempien pääpuolueiden parissa on selvästi näkynyt radikalisoitumista viime vuosien aikana. Republikaanit syleilevät yhä voimakkaammin vihaista laita-oikeistoa, ja demokraattien nuoren polven suosikit vannovat julkisesti sosialismin nimeen.

Eräs ystäväni kertoi amerikkalaisen sukulaisensa, jo iäkkään naisen huokaiseen: ”Ennen meillä oli kaksi hyvää puoluetta, nyt ei ole yhtäkään.”

Samalla talouteen perustuva puoluekentän jäsentely oikeistovasemmisto -akseliin väistyy. Aiemmin vasemmisto linkittyi työväen suoriin taloudellisiin etuihin. Oikeisto keskittyi vastustamaan valtion laajentumista ja painottamaan elinkeinoelämää.

Tämän on korvaamassa ihmisten identiteettiin ja ominaisuuksiin perustuva jako. Vasemmisto tuntuu keskittyvän työväen taloudellisten etujen ajamisen sijaan yhä pienempien vähemmistöryhmien etujen ja oikeuksien ajamiseen.

Nationalismia syleilevä oikeisto on taas useissa maissa kaapannut kansallisuuteen liittyvät käsitteet ja tunnukset, perinteisen kansallisen identiteetin. Tämän he sitovat kuitenkin vahvasti etnisyyteen, uskontoon tai jopa puoluekantaan.

Jakoon liittyy vahvasti maahanmuuttoon liittyvä keskustelu. Nationalistit näkevät maahanmuuton uhkana työpaikoille ja kulttuurille. Vasemmisto on taas

asemoitunut puolustamaan maahanmuuttoa ja siihen liittyvää kulttuuria. Vasemmiston viesti kärjistetään oikealla omia käyttötarkoituksia varten kannanotoksi kristinuskoa, maaseutua ja perinteisiä perhearvoja vastaan.

Usein juuri suurimpien kaupunkien ulkopuoliset alueet ovat populistisen liikkeen ydintä. Viestitään ja annetaan kuva, että tavallisia ahkeria työssäkäyviä ei enää arvosteta, heistä ei kanneta huolta. Sosiaalinen media toimii tässä viestiä vahvistavana megafonina.

Tästä kehityksestä seuraa yhä voimistuva polarisaatio, kun eri ryhmät alkavat pitää toisiaan uhkina. Tämä oikeiston ja vasemmiston lipuminen kohti yhä ahtaampia ryhmäidentiteettejä vähentää kansakuntien mahdollisuuksia toimia yhteisönä.

Jakautumisesta selkeät merkit myös Suomessa

Pelkään, että alueiden eriytyminen uhkaa suistaa Suomen samankaltaiselle tielle. Aluekehitykseen ei ole suhtauduttu sen vaatimalla vakavuudella, kansallisena kysymyksenä.

Liian monet pitävät alueellista keskittymistä luonnollisena ja suotavana kehityksenä. Liiallisen keskittymisen epäkohdat ovat ilmeisiä, mutta ne on pyritty si-vuuttamaan. Tämä luo vahvaa tunnetta siitä, että suuri osa suomalaisista on jäänyt ilman arvostusta. Monet kokevat, että heidän ongelmiaan ei oteta vakavasti, eikä niistä käydä riittävää julkista keskustelua.

”Aluekehitykseen ei ole suhtauduttu sen vaatimalla vakavuudella, kansallisena kysymyksenä.”

Kaavamaisesti laaditut väestöennusteet kertovat kehityksestä, jossa suomalaiset muuttavat kolmeen kasvukeskukseen eli pääkaupunkiseudulle, Tampereelle tai Turkuun. Niiden mukaan vuonna 2040 Uudellamaalla asuisi joka kolmas suomalainen. Nämä ennusteet sekä rummutus siitä, että tulevaisuus on tiiviisti rakennettujen suurten kaupunkien varassa, viestii samalla, että muualla ei olisi tulevaisuutta.

Uskon vahvasti siihen, että Suomen sisäinen aluekehitys ei tule olemaan ennustetun laajuinen. Meidän ei ole edes järkevää mukautua näihin ennusteisiin, joiden mukaan kaikki keskittyy muutamaa kaupunkia.

En kiistä, etteikö kaupungistuminen olisi maailmanlaajuinen ilmiö, mutta se ei tarkoita, etteikö siihen voisi ja tulisi pyrkiä vaikuttamaan. Syntyvyysennusteissa ja ilmastotoimissa on pohjimmiltaan samasta kyse, pyrimme vaikuttamaan tulevaisuuteen, emme vain mukautumaan ennusteisiin.

En myöskään usko, että näin raju tulevaisuuden kuva on se, mitä suomalaisten enemmistö haluaa. Ne, jotka vannovat vain rajun rakennemuutoksen ja perinteiset alat hävittävän tuhon nimiin, jättävät huomiotta sen tosiseikan, että monet haluavat tulevaisuudessa elää kotiseudullaan.

Uskon, että paikallisuus ja kotiseutu on nouseva arvo. Paikallisuudesta tulee myös tekemisen voima ja tahto kaikelle sille minkä näemme uskona tulevaan. Paikallisuus on myös hyvä rokote globalisaation lieveilmiöille. Omiin vahvuuksiin nojaaminen ja niihin luottaminen kantaa, kun huolehdimme investoinneista ja yrittäjien kannustuksesta, jotta elinvoimaa on paikallisesti.

En usko kaiken keskittymiseen senkään vuoksi, että muutto suurimpiin kaupunkeihin ei yksinkertaisesti ole monelle järkevää.

Entinen teollisuuskaupungin paperimies ei kovin helposti halua muuttaa suureen kaupunkiin. Perhe, asunto, ystävät ja elinpiiri kun edelleen ovat olemassa, vaikka aiemmin vakaa työpaikka lähtisikin. Ja vaikka uuden työpaikan saisikin ja asiat muutoin järjestyisi, on aiempaa asuntoa vaikea saada kaupaksi, eikä kauppahinnalla saa pääkaupunkiseudulla asuntoa läheltä uutta työtä.

Ihmisten ja alueiden eriarvoisuudesta puhuttaessa tuloerojen lisäksi alueellisesti eriytyneessä Suomessa on kiinnitettävä huomiota myös varallisuuskehitykseen, tase-eroihin.

Teema on vakava yhteiskunnallinen kysymys. Pääoma- ja varallisuuserot kaupungeissa ja maaseudulla asuvien välillä ovat huolestuttavassa kasvussa.

”Pääoma- ja varallisuuserot kaupungeissa ja maaseudulla asuvien välillä ovat huolestuttavassa kasvussa.”

Moni suomalainen joutuu olemaan huolissaan omistamansa kiinteistön arvosta. On esitetty arvioita, että yli puolet suomalaisista asuu seuduilla ja alueilla, joissa asuntojen arvo on laskemaan päin. Varsinkin harvaan asutulla maaseudulla

asuntoa voi olla vaikea saada kaupaksi tai luottoa pankilta uuden rakentamiseen. Ongelma ei kosketa vain maaseudulla asuvia, vaan myös kaupungeissa asuvia perijöitä.

Suomalaisten vaurastumista hidastaa sekin, jos jokainen sukupolvi rakentaa epätasa-arvoisen aluekehityksen myötä uudet yhdyskunnat ja asunnot sekä maksaa niistä asuntovelat ja kunnallisinfrakan rakentamiseen kunnallisverot.

Omistamisen mahdollisuus on tärkeä osa suomalaista unelmaa. Torpparinvapautuslaista ja Lex Kalliosta lähtien on ymmärretty, miten merkittävästä asiasta on kysymys. Olemmeko ottamassa takapakkia sadan vuoden takaisesta?

Jakoa aiheuttaa myös huono-osaisuuden periytyminen. Pitkäaikaistyöttömän lapsesta tulee edelleen huomattavasti todennäköisemmin pitkäaikaistyötön kuin korkeasti koulutetun. Oppimistuloksissa on myös merkittävää vaihtelua.

Jakautuminen uhkaa myös turvallisuutta

Eriarvoistuminen aiheuttaa pahimmillaan myös sisäisen turvallisuuden ongelmia.

Suomen väkivallasta alkoholi ja huumeet selittävät erittäin suuren osaa. Heikko asema, työttömyys ja näköalattomuus lisäävät riskiä olla rikoksen tekijänä sekä uhrina. On selvää, että jos syrjäytyminen ja polarisaatio kasvaa, kasvavat myös eri väestöryhmien väliset jännitteet ja niistä lähtevät väkivallanteot.

Sisäiseen turvallisuuteen vaikuttaa yhä enemmän myös onnistuminen maahanmuuttokysymyksissä. Tämä on nähtävissä jo nyt myös tilastojen kautta. Tilastokeskuksen tilastoista⁴ selviää, että esimerkiksi huumausainerikoksien kohdalla somalialaiset miehet ovat epäiltynä 3,4 kertaa useammin kuin suomalaiset miehet. Seksuaalirikoksien kohdalla irakilaiset miehet ovat epäiltynä 12,8 useammin kuin suomalaiset miehet.

Iso kysymys on kasvava huumeongelma. Toki alkoholi aiheuttaa laajuutensa takia valtavan paljon enemmän ongelmia, mutta emme tarvitse tähän muista maista tuttua kasvavaa huumeongelmaa päälle.

⁴ https://www.stat.fi/til/rpk/2018/13/rpk_2018_13_2019-05-16_tie_001_fi.html

Huumeita on tutkitusti yhä helpompi hankkia. Yhä useammalle myös tarjotaan huumeita. Huumeiden käyttö onkin merkittävästi kasvanut. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemän huumeaiheisen väestökyselyn⁵ mukaan, kun vuonna 1992 nuorista aikuisista jotain huumetta oli vuoden aikana käyttänyt kaksi prosenttia, oli vuonna 2018 luku noussut 18 %:iin. Tämä näkyy myös asenteissa, etenkin mietoihin huumeisiin suhtaudutaan hyväksyvämmiin. Nuorista jo joka neljäs pitää kannabiksen säännöllistä käyttöä alhaisena riskinä.

Pelkään, että huumeongelma tulee kasvamaan, mikäli alueemme eriytyvät. Näin on käynyt myös muualla hiipuvissa teollisuuskaupungeissa, Yhdysvalloissa jopa maaseutukeskitymissä. Omalla kotiseudullani tätä on valitettavasti nähtävillä.

Ruotsissa on jo pitkään nähtävillä ollut kehitys maahanmuuttajataustaisten rikollisryhmien voimistumisesta. Tilanne on kasvanut siellä isoksi ongelmaksi. Suomen tulee ottaa Ruotsissa nähty kehitys täydestä todesta. Myös Suomessa voi pahimmillaan olla vastaavaa edessä.

Suomessa törkeistä huumausainerikoksista epäiltyjen joukossa ulkomaan kansalaisten osuus on korkea. Listan kärkipäähän ovat nousseet Ruotsin kansalaiset. Suomen poliisiin⁶ mukaan suurin osa näistä epäillyistä Ruotsin kansalaisista on maahanmuuttajataustaisia, paljolti Lähi-idän kriisimaista.

Huumeiden käyttö kasvaa suurten kaupunkien lisäksi myös muualla Suomessa. Huumeet ovat läsnä yhä pienemmissä suomalaisissa kaupungeissa, joista ne etenevät edelleen yhä pienempiin kuntiin. Samaan aikaan käytön yleistymisen kanssa yhä nuoremmat joutuvat huumeiden kanssa tekemisiin.

Suomen tulee reagoida tilanteeseen tiukasti ja valmistelemalla jengirikollisuutta ehkäisevä toimenpidekokonaisuus.

Toimenpiteiden keskiössä tulee olla pohjoismainen poliisiyhteistyö ja poliisin resurssien kohdentaminen alati laajenevan jengivetoisen huumekaupan torjuntaan. Huumausainerikoksiin syyllistyneille ulkomaalaisille karkotus tulisi olla säännönmukainen seuraus ja päätösten toimeenpanoa tulee nopeuttaa vuosi sitten uudistetun lainsäädännön mahdollistamalla tavalla.

Nuorten osalta tarvitaan myös koulutus, perhe- ja nuorisotyötä sekä nuorten harrastustoiminnan arvostamista. Suurten kaupunkien asuntopolitiikka on myös keskiössä ennaltaehkäisyssä.

Huumeiden käytön rangaistavuuden poistaminen olisi sitä vastoin aivan väärä viesti tilanteeseen. En kannata huumeiden käytön laillistamista. Katson paremmaksi puuttua alati laajenevaan käyttöön ja sen takana olevaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Myös kannabiksen, etenkin nykymuotoisen vahvan kannabiksen, käyttö on terveydelle vaarallista, jonka dekriminialisointi lähettäisi väärän viestin suomalaisille nuorille.

Myös ulkoiselle turvallisuudelle kansankunnan jakautuminen on ilmeinen uhka.

Etenkin Venäjä käyttää hyväksi maita, jotka ovat sisäisesti jakautuneita. Tarkoitus on erilaisin vaikuttamiskeinoin heikentää näitä maita entisestään ja oman aseman vahvistaminen. On tiedossa, että itänaapurimme pyrkii lisäämään vaikutusvaltaansa vahvistamalla omalla vaikuttamisellaan eri kansankuntien epäyhtenäisyyttä.

Kannatan itsenäistä uskottavaa puolustusta, avointa kansainväliselle yhteistyötä ja kauppaa. Eristäytyä ei saa. Tälle linjalle on pitkät keskustalaiset perinteet.

Kaikessa toiminnassamme on muistettava kansallinen etumme. Eduskunnassa, eräitä EU-politiikkaamme liittyviä kysymyksiä esitellessäni, muistutin Urho Kekkosen sanonnasta, että jos emme itse puhalla omaa puurolusikkaamme, niin ei kukaan muu sitä tee, ja silloin suu voi palaa.

Jo ensimmäinen maalaisliittolainen presidentti, Lauri Kristian Relander (virassa 1925-31) ymmärsi, ettei Suomi voi eristäytyä. Hän avasi suhteitamme ulkomailmaan, vaikka sai siitä pilkkaa osakseen.

Maailmanpoliittinen ympäristö ja myös oma asemamme on muuttunut kovasti sitten Kekkosen päivien. Suomi on silti edelleen suurvallan naapurimaa, ja kahdenvälisiä suhteita myös Venäjälle tarvitaan kuten muihinkin suurvaltoihin. Kaikkien kanssa on tultava toimeen.

⁵ http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139059/URN_ISBN_978-952-343-441-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁶ https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/69911_Tilannekatsaus_huumaus-_ja_dopingainerikollisuudesta.pdf

Rajaseudun kasvattina erityisesti pohjoismainen yhteistyö on minulle rakasta. Kannustan suomalaisia opiskelemaan ruotsia, se avaa Skandinavian ja, mikä valtava mahdollisuus todella integroitunut Pohjola onkaan. Toivottavasti tulevaisuudessa Pohjoismaiden välillä on enemmän myös lainsäädännöllistä yhteistyötä, ettei kauppaa haittaavat standardit ole jokaisessa pohjoismaassa erilaiset.

Maahanmuutosta hallittua

Pidän selvänä, että maailman epävakaudet tulevat lisäämään oman rajakontrollin merkitystä. Sodat, kulkutaudit, Lähi-idän ja Afrikan epävakaa kehitys, ilmastomuutos tulevat johtamaan erilaisiin kansanvaelluksen piirteitä saaviin massaliikkeisiin. Syyt vuoden 2015 pakolais- ja siirtolaiskriisille eivät ole kadonneet.

On keskeistä, että EU saa oman humanitaarisen apunsa ja rajakontrollinsa kuntoon. Pakolaisten auttaminen ja kriisipesäkkeiden sammuttaminen tulee tapahtua mahdollisimman lähellä ongelma-alueita.

Siirtolaisuuden ja pakolaisuuden erottaminen on keskeistä. Muutoin menettämme kykyä auttaa hengenvaarassa olevia.

Ihmissalakuljetukseen on puututtava EU:n operaatioilla, tarvittaessa voimatoimin tuhoamalla salakuljettajien veneitä ja ajoneuvoja.

Kannatan EU:n menettelydirektiivin mahdollistava ns. rajamenettelyä. Siinä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus ratkaistaan rajan läheisyydessä päättämättä henkilöä menettelyn aikana varsinaisesti maahan. Tällaiseen nopeutettuun käsittelyyn voitaisiin ryhtyä, jos on syytä olettaa, että hakemus on selkeän perusteeton. Rajamenettely vähentäisi laitonta maassa oleskelua Suomessa.

Voimassa oleva ulkomaalaislaki antaa välineet rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten karkotuksiin. Viime kädessä tuomioistuimet tekevät karkottamiskäytännön kokonaisharkinnalla punnitsemalla yksilön oikeuksia ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta.

Keskustan ihmiskuvan jakaville on tietysti itsestään selvää kunnioittaa jokaisen ihmisen jakamatonta ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia. Maahanmuuttopolitiikan arvostelu on sallittava, mutta kielenkäyttö, jossa kokonaisilta ihmisryhmiltä kielletään ihmisarvo, ei ole hyväksyttävissä.

Myös Suomeen saapuneiden ja täällä jo asuvien maahanmuuttajiin on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota.

Helsingin kasvu tulee perustumaan etupäässä maahanmuuttoon. Tämän vuoksi haluan nostaa vakavaan keskusteluun segregaaation eli maahanmuuttajien alueellisen ja sosiaalisen eriytymisen.

Tilanne meillä ei ole ongelmalähiöiden kanssa painivien Tukholman, Göteborgin tai Pariisissa nähdyn kaltainen. Voimme Suomessa vielä vaikuttaa kehityksen suuntaan. Ongelmalähiöiden estäminen on paljon helpompaa kuin kärjistyneen tilanteen purkaminen.

Meillä on valitettavasti jo nyt alueita, joissa esimerkiksi koulupudokkuus on suurta. Opettajat väsyvät. Tutkitusti pienten lasten vanhemmat valitsevat asuinseutunsa alueen koulun menestystä silmällä pitäen.

Erilaisten asumismuotojen sekoittaminen, heikompien koulujen vahvistaminen, turvallisuuden huomioiminen, maahanmuuttajien integroiminen ovat 2020-luvun modernia aluepolitiikkaa, johon keskustan tulee tarttua.

Kannustan ihmisiä puhumaan maahanmuutosta. Hädänalaisia ihmisiä tulee auttaa. Työntekijöitäkin me tarvitsemme. Mutta sitten, turvapaikkajärjestelmäämme ei saa väärinkäyttää. Jos ei ole oikeutta maassaloon, ole hyvä ja poistu. Tämä on Keskustan linja.

Myös kotouttamispolitiikkaa on uudistettava. Suomeen jääviltä on oikeus edellyttää tehokkaampaa koulutukseen osallistumista, työntekoa, kielen oppimista ja kulttuuriimme sopeutumista. Työhön pääseminen auttaa myös kielen oppimista. Maahanmuuttajia on tuettava ottamaan itse vastuuta.

Katson, että kotouttamiskoulutukseen osallistuminen tulee olla sekä oikeus että velvollisuus. Turvapaikanhakijoille ja turvapaikan saaneille on tarjottava kielen laadukasta opetusta. Kieliopinnot pitää johtaa tukien leikkauttamiseen. Oleskeluluvan saaneille on myös tähdennettävä, että Suomessa jokaisen tulee elää lakien sekä suomalaisten arvojen mukaisesti, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo.

Etenkin kulttuureista, joissa naisten asema on heikko, tulevien maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan auttaa koko perhettä. Naisten tasa-

arvosta ja siihen liittyvistä puutteista eri ryhmien parissa on uskallettava puhua ääneen.

Jokaisessa maassa kunnioitetaan maan kulttuuria ja yhteiskunnan lakeja, niin myös Suomessa. Ne tekevät suomalaisuuden, ei ihonväri tai geeniperimä

KESKUSTAN KULTAINEN KOLMIO

Keskustan aatetta ja poliittista ydintä on pyritty menneinä vuosina tiivistämään erilaisilla iskulauseilla ja kaavakuvilla. En väitä, että nämä olisivat olleet huonoja tulkintoja. Päinvastoin niistä kaikista on opittavaa.

Itse olen kuitenkin tullut – toimittuani yli kymmenen vuotta erilaisissa keskeisissä puolueen tehtävissä – siihen tulokseen, että Keskustan politiikan kolme perustavoitetta voidaan tiivistää kolmeen kokonaisuuteen.

Jokainen näistä kolmesta asiasta tarvitsee toisiaan, ja ne voidaan esittää kolmiona.

Kolmion ensimmäinen sivu on **aluepolitiikka**. Sen vahvuus erottaa Keskustan kaikista muista puolueista.

Kolmion toisena sivuna on **sosiaalinen oikeudenmukaisuus**. Se, mistä Alkio ja Kekkonen puhuivat ”Köyhän asiana.”

Kolmion kolmantena sivuna on **keskustan vihreä, syvä luontosuhde**.

Nämä kolme asiaa on mahdollista toki nimetä eri tavalla kuin minä olen ne tähän otsikoinut. Mutta nämä kokonaisuudet muodostavat politiikkamme kovan ytimen ajattelussani.

Ja vaikka maailma miten muuttuneekin, niin näistä kolmesta perusasiasta Keskustan on pidettävä kiinni. Ne ovat ajankohtaisempia tänä päivänä kuin aikoihin.

Uskon niihin pohjaavan linjan vastaavan juuri tänä päivänä Suomen tarpeisiin, ja meitä uhkaavaan jakautumiseen ja tuleviin kriiseihin valmistautumiseen.



Moderni aluepolitiikka ja paikallisuus

Tärkeimpiä havaintoja koronavuodesta on se, että globaalin teollisuuden, tuotannon, logistiikan ja rahajärjestelmän ketjut eivät ole voittamattomia. Kriisi voi kestää vuosia. Jos asian merkittävyys todella ymmärretään, rakennetaan tuotannon, palveluiden ja tarpeiden arvoketjut laajasti huoltovarmuiksi. Oma ruoka ja energia nousee myös keskiöön. Tähän muutokseen tarvitaan investointeja ja hyvinvointia rakentavaa aluepolitiikkaa.

Jos minut jostakin Suomessa tunnetaan, niin varmaankin parhaiten kepuilaisena aluepoliitikkona, joidenkin mukaan ”armottomana” aluepoliitikkona.

Aluepolitiikka määrittelee liikettämme perustavanlaatuisesti. Se erottaa meidät kaikista muista Suomen puolueista – suhde hajauttamiseen ja keskittämiseen.

Kyse on vieraskielistä sanaa käyttäkseni desentralistisesta ajattelutavasta, joka on joskus suomennettu ilmaisulla hajautettu yhteiskuntarakente.

Aluekehitys käsitetään usein pelkästään maakuntien tai maaseudun asiaksi. Se on kuitenkin väärä lähtökohta. Aatemaailmamme tukee ihmisen kokoisten yhteisöjen toimintaa kaikkialla Suomessa.

Alueiden puolustamiseen sisältyy vahvoja tunnelatauksia. Niin kuin olen aiemmin tässä kirjoituksessa todennut, monella suomalaisella on tunne, ettei oteta tosissaan, ei arvosteta, ei oteta mukaan. Tämäkin tunne löytyy niin maaseudun hiljaisista kylistä, savupiippujen katoamista pelkäävistä teollisuuskaupungeista kuin rauhattomiksi koetuista lähiöistä.

Tasapainoinen aluekehitys ei ole jonkun huonon asian vastustamista, vaan se on hyvän edistämistä.

Vahva aluepolitiikka edistää yhteiskunnan kiinteyttä ja eheyttä. Haluamme, että ihmisillä on aito mahdollisuus rakentaa oman elämänsä polkua riippumatta siitä, missä he elävät. Vahva aluekehitysvälineistö on tärkeä koko maamme viennille, työllisyydelle ja erilaisten kriisien sietokyvyille.

”Tasapainoinen aluekehitys ei ole jonkun huonon asian vastustamista, vaan se on hyvän edistämistä.”

Se tarkoittaa toimivaa infrastruktuuria, sujuvia liikenne ja tietoliikenneyhteyksiä, työpaikkoja, kouluttautumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia ja hyvinvointipalveluja kaikkialla Suomessa.

Menestyvä metsä-, metalli- ja pk-teollisuus on koko Suomen etu. Samoin matkailussa ja maa- ja erätaloudessa on mahdollisuuksia. Nämä eivät ole keneltäkään pois.

Vastakkainasettelun sijaan on tunnistettava pääkaupungin ja muun Suomen välinen keskinäisriippuvuus. Kansantaloutemme ja erityisesti vientimme perusta nojaa maakuntiin. Suomen talous tarvitsee kaikkia kansalaisiaan, myös haja-asutusalueilla asuvia.

”Vastakkainasettelun sijaan on tunnistettava pääkaupungin ja muun Suomen välinen keskinäisriippuvuus.”

Suomen metsäteollisuus on tästä esimerkki. Se ei toimi ilman metsänomistajia, maanviljelijöitä, metsureita, rekka-autonkuljettajia, sahureita, sellunkeittäjiä, insinöörejä, myyjiä - ja kaikkia heitä ympäröivän yhteiskunnan palveluita, jotka ovat välttämättömiä toimiville yhteisöille, kuten hyvä kuntahallinto, opettajat ja

sairaanhoitajat. Metsäteollisuus taantuu ja loppuu ilman näiden ihmisten työvoimaa. Samalla alueiden elinvoima kuihtuu.

Vastakkainasettelua näkee kuitenkin edelleen paljon. *”Uudellamaalla asuvat kotitaloudet ja paikalliset yritykset maksavat viulut siitä, että koko maa pidetään asuttuna. Verovaroin, saati velaksi rahoitettu 60 vuotta vanha aluepolitiikka on tullut tiensä päähän, tuloksettomana”*, on pääkaupunkiseudulle asuntorakentamista rahoittavan Hypon toimitusjohtaja Ari Pauna usein sanonut.

Tämä on vain yksi esimerkki lukuisista poskettomista väitteistä, joiden mukaan Suomen ongelmat johtuvat keskustalaisesta koko maata painottavasta politiikasta. Toivon todella, että tästä päästäisiin jo eroon. Kansantalouden ja erityisesti vientimme kivijalka nojaa ennen muuta maakuntiin.

Teollisuustuotannosta Uudenmaan osuus on 25 % kun asukkaita on 30 %. Luukuisten teollisuusyritysten pääkonttorit sijaitsevat kuitenkin Uudellamaalla. Neste, Fortum, Outokumpu, Metsä Fibre Oy, UPM, Valio, ja listaa voisi jatkaa pitemmältäkin. Näiden yritysten tulos tehdään pääkaupunkiseudun lisäksi ympäri Suomea, mutta niiden maksama yhteisöverojen kuntaosuus ohjautuu pääkaupunkiseudulle.

Valtion työpaikoissa on sama juttu. Jos 6 000 asukkaan kunnassa olisi yhtä monta valtion työpaikkaa kuin Helsingissä nyt, niin siellä tulisi olla 226 valtion työpaikkaa. Se olisi useimmissa kunnissa suurin työnantaja. Todellisuudessa meillä on reilusti yli 100 kuntaa, joissa ei ole ainuttakaan valtion työpaikkaa⁷.

Työpaikkojen keskittyminen näkyy myös kunnallisveroprosenteissa. Suomen matalin kunnallisveroprosentti on 17 % ja korkein jo 23,50 %. Etenkin heikon talouden kunnat ovat joutuneet veroäyriä nostamaan ja veronkiristykset uhkaavat repiä verorailoa entisestään. Tästä on muodostumassa negatiivinen kierre.

Jo nyt 30 000 euroa kunnallisverotettavaa tuloa ansaitseva alhaisen veroprosentin kunnan asukas maksaa veroja lähes 1 000 euroa vuodessa vähemmän kuin korkean veroprosentin kunnissa.

Veroruuvia ei voi käyttää loputtomiin. Tilanteen avaa se, että viime vuonna 224 Manner-Suomen kuntaa teki tappiollisen tuloksen. Etenkin pienet ja keskisuuret

⁷ (https://kaks.fi/wp-content/uploads/2019/04/helsinki-vs-muu-suomi_manninen_tolli-1.pdf)

kunnat ovat vaikeuksissa, mutta myös monet maakuntakeskukset ovat alijäämisiä eli velkaantuvat.

Tuntuu siltä, että ainoa pärjääjä on Helsinki, joka on tehnyt vahvaa ylijäämäistä tulosta vuosikymmenet. Myös Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen on todennut, että ”*Kuntatalouden osalta Suomi näyttää jakautuneen kahtia linjassa Helsinki ja muu Suomi. Tilanne on kokonaisuuden kannalta kestävä.*”

Tarvitaan terveyspalveluiden turvaamiseen jokaisessa manner-Suomen kunnassa tähtäävä sote, mutta sen jälkeen myös muita järjestelmää tasapainoittavia toimia. Tarve valtionosuusjärjestelmän uudistukselle on ilmeinen.

” Tarvitaan terveyspalveluiden turvaamiseen jokaisessa manner-Suomen kunnassa tähtäävä sote, mutta sen jälkeen myös muita järjestelmää tasapainoittavia toimia.”

Myös veropolitiikkaa ja muuta lainsäädäntöä on muutettava siten, että koko maan kattava palveluntarjonta on jatkossakin mahdollista järjestää. Tuulivoimasta kunnille tuleva kiinteistövero on kolminkertaistettu.

Meidän olisi hyvä löytää keinoja, joilla teollisuuden olemassa olevaa yhteisöverotuottoa ohjattaisiin nykyistä enemmän tuotantopaikkakunnille keskuskontto-reiden sijaan. Samoin luonnonvarojen käytön osalta tulisi pohtia miten verotuottoja voisi ohjata nykyistä enemmän niiden sijaintikuntiin esimerkiksi metsien ja kaivosten osalta.

Verorasitusta ei tule kuitenkaan kasvattaa. Ennen kaikkea tarvitaan koko Suomen kattavia teollisia investointeja ja yrittäjyyttä.

Ilman yhteyksiä tämä ei onnistu. Pidän tärkeänä, että olemme lisänneet etenkin teiden kunnossapidon määrärahoja huomattavasti. Päälystystöitä tehdään tänä vuonna ennätysmäärä ja selvästi enemmän kuin edeltävinä vuosina. Myös vähäliikenteisiä teitä pystytään viimein korjaamaan.

Teknologian kehityksen myötä valtion alueellistamisessakin tulisi nähdä uusi vaihde. Samalla voidaan purkaa pääkaupunkiseudun liiallisia paineita, jotka ilmenevät asumisen hinnan nopeana nousuna ja ongelmina tuottaa julkisia palveluita kasvavalle väkimäärälle.

Etätyö ei sovi kaikille työntekijöille, mutta moneen työhön kyllä. Etätyön ja monipaikkaisuuden osalta valtio tulee olla suunnannäyttävä. Työntekijöille tulisi sallia nykyistä enemmän vapauksia päättää omasta työpisteestään.

Monipaikkainen elämäntapa on joka tapauksessa nousussa. Monen arjessa on jo nyt opiskelua toisella paikkakunnalla, huolenpitona kaukana asuvista vanhemmista ja luonnon kaipuuna.

Lisääntyvä trendi on, että ihminen jakaa asumisensa monelle paikkakunnalle – ja että hänen identiteettiinsäkin kuuluu useampi kotiseutu. Meidän on oltava valmiita ottamaan huomioon monipaikkaisuuden vaatimukset lainsäädäntöä uudistettaessa.

Kaksoiskuntalaisuus vastaisi monen suomalaisen toiveisiin. Kesäasuntoja on Suomessa yli puoli miljoonaa. Moni suomalainen tekee töitä ja viettää kesäko-deissa pitkiäkin aikoja vuodesta.

”Kaksoiskuntalaisuus vastaisi monen suomalaisen toiveisiin.”

Kesäasunnoista on tehty ympärivuotisia kakkosasuntoja ja vapaa-ajan paikkaan on miellytty. Kaksoiskuntalaisuudessa on nähty mm. äänioikeuteen ja kuntien verotusoikeuteen liittyviä ongelmia. Ehkä tämän voisi kaksoiskuntalaisuudessa ratkaista siten, että ensisijaisen verotus- ja äänioikeuskunnan saisi jokainen itse valita.

Myös vapaa-ajanasuntojen muuttaminen pysyviksi tulisi tehdä nykyistä helpommaksi. Kesämökkien käyttötarkoitukseksi on rakennusluvassa usein merkitty vapaa-ajan asunto. Kesämökin muuttaminen kodiksi edellyttää vakituiseen asunnon rakennuslupaa. Esteet liittyvät etenkin kunnan viranomaisten näkemyksiin yhdyskunnan hajaantumiseen.

Ajatellaan, että työmatkaliikenne lisääntyy, tulee tarvetta koulukyydeille, vesihuoltoon ja ympäristön kestävyttä epäillä. Suomessa on kuitenkin vapaa asuminen eli mökillä voi asua ympärivuotisesti, mutta ilman vakituiseen asumiseen liittyviä oikeuksia. Este on enemmän asenteissa.

Kuluneina vuosikymmeninä Keskustan vastuunkantajat ovat saaneet todella taistella alueellisesti kattavien ratkaisujen puolesta. Esimerkiksi ympäri maata ulottuva ammattikoulujen, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen verkosto on

ollut kovan työn takana. Siinä on pitänyt vuorollaan vääntää niin demareiden kuin kokoomuslaisten kanssa.

Näiden päätösten takia Keskusta säilyi suurena puolueena, vaikka aiemmin puolueen vahvimman kannattajakunnan, maatalous ja maaseutuväestön suhteellinen osuus maassa pieneni. Ihmiset eri maakunnissa näkivät, että kannattaa äänestää Keskustaa – siitä seuraa hyvää meidän lähellemme.

Tätä linjaa on Keskusta johdollani jatkanut. Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kososen esityksestä yhdeksälle maakuntakorkeakoululle lisättiin tutkinnon anto-oikeuksia. Tämä vahvistaa merkittävästi korkeakoulujen alueellista vaikutavuutta. Voi sanoa, että olemme tältä osin palanneet kohti maakuntien elinvoimaa vahvistavalle koulutus- ja sivistyspoliittiselle linjalle.

”Vahva alueellinen otteemme ja kiinnostus paikallisiin kysymyksiin on johtanut siihen, että olemme Suomen laajin kuntapuolue.

Tästä on pidettävä kiinni.”

Vahva alueellinen otteemme ja kiinnostus paikallisiin kysymyksiin on johtanut siihen, että olemme Suomen laajin kuntapuolue. Tästä on pidettävä kiinni. Kun meillä on seuraavien kunnallisvaalien jälkeenkin tuhansia kunnanvaltuutettuja ympäri maata, onnistuu keskittämispolitiikan vastustus kuntatasolla kaavaratkaisuilla niin pienissä pitäjissä kuin suurkaupungeissa.

Suomalaisessa yhteiskuntajärjestyksessä kunta on myös yhteisöllisyyden perusyksikkö. Keskustan on puolustettava kunnallista itsehallintoa.

Pieniyhteisöjen ja verkostojen merkitys on tärkeää ihan yhtä lailla myös suurkaupungeissa. Oikeudenmukaista aluekehitystä voidaan toteuttaa myös suurissa kaupungeissa edistämällä tasapuolista kehitystä eri kaupunginosien välillä.

Tiedän toki, että sana aluepolitiikka kuulostaa monesti suurissa kaupungeissa kielteiseltä. Se mielletään helposti joksikin turhaksi rahanjaoksi näivettyville ja jopa ”elinkelvottomille” alueille.

Kuitenkin myös suurkaupungit ovat alueita ja sielläkin tehdään aluepolitiikkaa koko Suomesta kerätyillä verorahoilla, vaikkapa silloin, kun pääkaupunkiseudun lähiliikennettä on rakennettu.

Ymmärrän kuitenkin sen tuskan, jota etenkin pääkaupunkiseudun keskustalaiset kokevat, kun puolueen pääviestiksi koetaan aluepolitiikka ja vaikkapa maatalouskysymykset, jotka vaikuttavat olevan hyvin kaukana pääkaupunkiseutulaisten arjesta.

Olen käynyt esimerkiksi monien Helsingin keskustalaisten kanssa hyviä keskusteluja näistä asioista. Helsingin on kilpailtava ensisijaisesti kansainvälisesti muiden pääkaupunkien kanssa.

Viime eduskuntavaaleissa Keskusta menetti ainoan kansanedustajapaikkansa Helsingistä – se meidän on muuten otettava seuraavissa eduskuntavaaleissa takaisin!

Vastauksena kaupunkikannatuksemme haasteeseen on sanottu, että maalaisjuuret ja liika aluepolitiikan korostaminen tulisi jättää pois, jos puolue haluaa menestyä nykypäivän suurkaupungeissa.

Samalla voi kysyä, että eikö aluepolitiikkaa tarvita myös kaupunkien sisällä, tasapainottamaan eri kaupunginosien välistä kehitystä? Suurkaupunkien kestävä kehitys ja alueellinen eriytyminen on valtava haaste eri puolilla maailmaa. Ja eivätkö myös kaupunginosat ole kotiseutuja, joiden puolesta tehdään töitä.

”Voi kysyä, että eikö aluepolitiikkaa tarvita myös kaupunkien sisällä, tasapainottamaan eri kaupunginosien välistä kehitystä?”

Ja onhan pitkässä juoksussa myös pääkaupunkiseudulla asuvien ihmisten etu, että koko Suomi kehittyy tasapuolisesti ja että myös kaupungeissa saadaan syödä puhdasta, terveellistä ja kotimaista ruokaa ja lähiruokaa. Yhteisöllisyys ja ei-materiaaliset arvot ovat tärkeitä kaikkialla.

Esimerkin aatteemme tärkeydestä Helsingissä saa jo siitä, kun katsoo vaikkapa tilastoja asuntojen hintojen kehityksestä ja eriytymisestä kaupunginosien kesken. Samaan ilmiöön liittyy myös ns. koulushoppailu, kun lapsia ei laiteta perinteisen tavan mukaan lähikouluun, vaan halutaan saada paremmaksi tai ainakin vähemmän ongelmaiseksi koetun alueen kouluihin.

Tämä kaikki osoittaa, miten tärkeää ihmisen viihtyvyys omalla kotiseudullaan ja asuinalueellaan on. Ja miten paljon tekemätöntä työtä on sen eteen, että ihmiset voisivat aidosti samastua omaan alueeseen ja kokea yhteenkuuluvuutta

yhteisön jäsenenä riippumatta siitä, ovatko asukkaat omistus- tai vuokra-asuntojen asukkaita.

Tietenkin on paljon muita teemoja kuten puhdas ilma, ja vehreät puistot, joita on myös tärkeää pitää kaupungeissa esillä ja jotka vetoavat siellä äänestäjiin paremmin. Mutta desentralismia ei tarvitse sielläkään hävetä, koska kyse on myös lähipalveluista.

Ehkä voisi kuitenkin olla hyvä puhua enemmän paikallisuudesta, jos aluepolitiikka on jotenkin vaikea termi. Keskustalaisuuden ydintä on se, että ihmisen lähikontaktit ja lähipalvelut, koulut ja terveyskeskukset, toimivat hyvin ja että ihminen viihtyy omassa lähiympäristössään. Kotiseuturakkaus voi suurkaupungissa kohdistua myös omaan kaupunginosaan. Asukasyhdistykset ja muu paikallinen toiminta sitouttavat ihmisiä elinympäristöönsä.

”Ehkä voisi kuitenkin olla hyvä puhua enemmän paikallisuudesta, jos aluepolitiikka on jotenkin vaikea termi.”

Desentralismi on keskittämisen vastustamista...



... mutta myös paljon muuta!



Sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Emme ole millään tavalla tai missään muodossa sosialistinen puolue – kaikkea muuta - mutta juuri suhtautuminen vähäosaisten ihmisten asiaan erottaa meidät poliittisesta oikeistosta. Kaikkea ei voi hallitsemanon kilpailu ja kylmä kvartaalikapitalismi ratkaista.

Sosialismi ja punavihreys ei ole meille vaihtoehto, mutta yhtä huono vaihtoehto meille on kylmä kapitalismi. Meillä tulee olla oma, itsenäinen linja tässäkin.

Yhteiskunnallinen tasa-arvo on uskoakseni melko suurelle osaa suomalaisista tärkeä arvo, ja se koetaan nimenomaan oikeudenmukaisuuskysymykseksi.

Eräessä mainosvideossamme sanottiin: ”Me pidämme ääntä niiden puolesta, jotka eivät siihen itse pysty.” – Tässä on muistettava myös ne ihmiset, joilla ei ole mitään vahvoja edunvalvontajärjestöjä takanaan.

Keskustalaiset ovatkin mielellään nostaneet esimerkiksi pienimpiä eläkkeitä, lapsilisä, kotihoidontukea ja muiden pienituloisimpia väestöryhmiä tukevia toimenpiteitä, kun vastuullinen valtiontalous on sen vain mahdollistanut.

Kyse ei ole vain oikeudenmukaisuudesta, vaan kyse on tässäkin yhteiskunnan kiinteyden ja eheyden edistämisestä. Suuri eriarvoisuuden kasvu johtaa nopeasti yhteiskunnallisiin jännitteisiin. Maailmalla on siitä esimerkkejä.

Korona-aika nosti esiin tilanteita, joissa kansalaisen ja kansakunnan sosiaalinen turva tai turvaverkko ei ollutkaan niin pitävä kuin oli otaksuttu. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan ulkopuolelle on jäänyt kymmeniä tuhansia työssäoloehdon täyttäviä. Kärsijöiksi ovat jääneet etenkin nuoret palvelualojen työntekijät.

Samoin pienyrittäjien sosiaaliturva on paljastunut raakileeksi. Tähän tehtiin nopealla aikataululla paikkauksia siten, että sosiaaliturvaa on voinut saada, vaikka yritystoiminta pienimuotoisena jatkuisikin. Paikkaus on tullut tarpeeseen ja sitä on laajalti käytetty.

Korona on laajemmin tuonut esiin työttömyysturvan kyvyttömyyden vastata työn, työsuhteiden ja työmarkkinoiden muutoksiin. On epätyypillisiä työsuhteita, sirpaletyötä, vuokratyötä, yrittäjyyden ja palkkatyön yhdistämistä,

freelancereita ja osa-aikayrittäjiä. Uuden sukupolven työ on usein yhdistelmä montaa eri vaihetta ja työtä. Siksi mikään jäykkä järjestelmä ei toimi.

Sosiaaliturvamme kaipaa laajempaa uudistusta. Yksinyrittäjien sosiaaliturva ja eläke ovat tällaisia. Järjestelmällistä työtä kaikkien pienimpien eläkkeiden nostamiseksi on myös jatkettava.

Ansiosidonnaisen työttömyysturvan puolella Keskusta on pitkään ajanut sen ulottamista kaikille. Se on ollut ohjelmassamme niin 50-luvulla, 90-luvulla kuin viimeksi vaaliohjelmamme talouslinjauksessa edellisissä eduskuntavaaleissa. Laajaa kannatusta asian edistäminen ei ole kuitenkaan aiemmin saanut.

Jo nykyistä järjestelmää perustettaessa siihen liittyvät epäoikeudenmukaisuudet olivat tiedossa. Yleisen työttömyysvakuutuksen toteutuminen oli varsin lähellä 1950-luvun lopulla. Esitys kuitenkin kaatui eduskunnassa ja lopulta päädyttiin vapaaehtoiseen, kassaperusteiseen järjestelmään.

Silloin kyse oli kausityöttömyydestä, kun pienviljelijät tekivät pääsääntöisesti omaa työtään, mutta toimivat myös lyhytaikaisissa työsuhteissa kuten tukinajossa tai -uitossa. Pientila ei tarjonnut täyttä elantoa, ja työttömyysjaksot saattoivat olla parin, kolmen kuukauden mittaisia.

Maalaisliitossa uskottiin oman työn, yrittäjyyden ja palkkatyön yhdistämiseen. Vasemmalla ja oikealla rakennettiin kaupunkien ja palkkatyön yhteiskuntaa. Haaveena olivat pysyvät ja pitkäaikaiset palkkatyösuhteet. Sen varaan sosiaaliturvajärjestelmä sitten rakennettiin.

Asiallinen ero mallien välillä oli tuolloinkin se, että osa pääsi paremman työttömyysturvan piiriin. Ja nyt meillä on yhä vahvasti pitkäaikaisten ja kokopäiväisten työsuhteiden varaan muodostunut jäykkä järjestelmä.

Kannatan yleistä ansioturvaa, sillä valuvika on ilmeinen. Paikka tämän linjaukselle avautuu viimeistään sosiaaliturvaa uudistavassa parlamentaarisessa työssä. Asiaa on hoidettava yhdessä työmarkkinajärjestöjen, etenkin kassoja hoitavien ammattiliittojen kanssa.

Perusturvan osalta edustan linjaa, jossa nykyiset perusetuudet yhdistetään yhdeksi samansuuruiseksi tueksi, kuitenkin niin, että täysin vastikkeeton tuki ei olisi.

Yhdistettävät etuudet olisivat työmarkkinatuki, peruspäiväraha, minimisairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäiväraha sekä toimeentulotuen perusosa. Tukea maksettaisiin vain pienituloisille eli kyse ei ole kansalaispalkasta, vaan tuki leikkaantuisi muiden tulojen myötä.

Työ- tai muiden tulojen kasvaessa myös pienituloisuuden perusteella maksettava tuki pieneneisi ja liukuise vähitellen kokonaan pois. Työtulot, tuet sekä verotus tulisi yhteensovittaa siten, että jokaisesta tienatusta lisäeurosta jää tekijälleen käteen aina kohtuullinen, ennakoitavissa oleva määrä.

Etuuden saajan tarvitsemat palvelut tulee uudistaa asiakaslähtöisiksi. Asiakkaalle tulee antaa nykyistä enemmän päätäntävaltaa omiin työvoima-, kuntoutus- ja koulutuspalveluihin ammattitaitoisen omavirkailijan opastuksella.

Tukeen tulisi liittää myös vastikkeellisuutta edellyttäviä toimia työkyvyn osalta. Tuen vastineeksi on oltava työelämän käytettävissä kunkin työ- ja toimintakykyisyytensä mukaisesti. Eräs perusteltu lähestymistapa olisi toimia samoin kuin ansiosidonnaisen työttömyysturvan osalta. Maahanmuuttajille olisi ehdottoman tärkeää edellyttää lisäksi mm. kieli- ja kotoutuspalveluiden osallistumista.

Monissa länsimaissa on nähty työmarkkinoiden jakautumista. Tietyille toimialoille on pesiytynyt käytäntöjä, joissa työolosuhteet ovat luokattoman huonoja. Mikäli kyse on kansainvälisessä kilpailussa olevista toimialoista, tuo se aivan vääränlaista painetta myös Suomessa tehtävälle työlle.

Suomeen on jo nyt pesiytynyt laittomia käytäntöjä työmarkkinoille. Etenkin siivous-, ravintola- ja rakennusalalla olemme nähneet törkeitä hyväksikäyttöpauksia.

Hyväksikäytetyt ovat usein maahanmuuttajataustaisia, jotka eivät tunne hyvin työntekijöiden oikeuksia, työehtosopimuksia tai työläinsäädäntöä. Myös hyväksikäyttäjät voivat olla maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä. Myös kantasuomalaiset ovat laittomuuksiin syyllystyneet.

Ylivoimainen valtaosa yrittäjistä toimii sääntöjä noudattaen. On tärkeää, ettei ongelmallisten toimialojen yrittäjiä leimata. Lakien ja minimiehtojen polkeminen pitää saada kitkettyä, jotta sääntöjä noudattavat yritykset voivat pärjätä paremmin.

Meillä on vielä mahdollisuudet laittomuuksiin puuttua. Tarvitaan etenkin toimia, joilla laittomuuksia saadaan kitkettyä nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Poliisi perustaa oman ihmiskaupan torjuntaan erikoistuvan ryhmän. Lisäksi kannatan työsuojeluviranomaisille mahdollisuutta määrätä sanktioita tahallisesta tai törkeän huolimattomasta alipalkkauksesta.

Työmarkkinoiden jakautumisen ehkäisyllä on suuri merkitys. Jos emme kykene laittomuuksiin puuttumaan, tulee laittomuudet leviämään. Tämä johtaa työelämän merkittävään heikentymiseen ja myös palkkojen laskuun.

Monissa maissa tietyt toimialat ovat pysyvästi siirtyneet siirtolaistyövoiman varaan. Tämä on johtanut hyvin alhaisiin palkkoihin. Tämän on mahdollistanut se, että siirtolaisille pienikin palkka on eteenpäin verrattuna lähtömaan tilanteeseen.

Toinen painopisteeni työelämään kehittämiseen on pienten lasten perheiden parempi huomioiminen. Uskon, että lapsiperhemyönteinen ote on tärkeä perheille, jotka haluavat tai haaveilevat omista lapsista. Hallituksen linjaama perhevapaa-uudistus ei nosta työllisyyttä, mutta tuo lapsiperheille lisää aikaa pienten lasten kanssa sekä enemmän perheen sisäistä valintaa perhevapaiden pitämiseen.

Toiseksi kannatan vielä nykyistä voimallisempia mahdollisuuksia pienten lasten vanhemmille lyhennetyn työviikon pitämiseen.

Monilapsiperheiden taloudellisiin huoliin voidaan vastata korottamalla merkittävästi lapsilisää kolmannelta lapsesta ja siitä ylöspäin. Virossa tämän on todettu lisänneen myös syntyvyyttä. On itsestäänselvää, että Keskusta puolustaa kotihoidontukea. Se on perheiden keskuudessa suosittu ja auttaa perheitä järjestelmään pikkulapsiarkea.

Köyhyys ei merkitse mielestäni yksinomaan aineellisia asioita, vaan se tarkoittaa myös henkistä puolta – perussivistyksen saantia, hyvästä ja aidosti saavutettavissa olevasta koulutuksesta huolehtimista ja mahdollisuuksia kehittää itseään koko elämäniän ajan.

Yhteiskuntaan integroimista tarvitsee niin tyhjentyneessä maaseutukylässä lapsuuskodissaan asuva, työttömäksi jäänyt aikamiespoika kuin kielitaidoton, lastensa kanssa suurkaupungin kerrostalolähiössä asuva maahanmuuttajanainen.

Tultuani valituksi Keskustan puheenjohtajaksi sanoin linjapuheessani, että heikompien puolesta taistelemaan Keskusta on perustettu, kitkemään pois räikeää eriarvoisuutta, yhdistämään suomalaisia, rakentamaan maata paremmaksi tuleville sukupolville.

”Suomi voi kyllä erilaistua, mutta se ei saa eriarvoistua.”

Suomi voi kyllä erilaistua, mutta se ei saa eriarvoistua. Yhdenvertaisten perusteiden täytyy toteutua jokaiselle. Lasten täytyy päästä terveelliseen kouluun, ikäihmisten pitää saada hoivaa ja väyliä on oltava kunnossa ja joustavia. Tämä koskee niin maaseutua kuin kaupunkia, koko maata.

* * *

Köyhän asiasta puhuminen käsitetään helposti vain jonkinlaiseksi sosiaalietuuk-sien jakamiseksi ja vaatimukseksi tehdä lisää tulonsiirtoja.

Se on pahan luokan väärinymmärrys. Eikö Alkio puhunut juuri ihmisen itseauttamiskyvystä?

Mutta kaikki eivät voi aina auttaa itseään, ja heille yhteiskunnan on rakennettava turvaverkkoja. Jokainen ihminen ja jokainen elämä on arvokas.

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus edellyttää toteutuakseen länsimaisessa yhteiskuntajärjestyksessä myös sitä, että erikokoisen yrittäjyyden toimintaedellytykset ovat kunnossa.

”Yrittäjyys ja yrittäjähenkisyys on keskustalaisuuden kovaa ydintä.”

Yrittäjyys ja yrittäjähenkisyys on keskustalaisuuden kovaa ydintä. Keskustalle on myös keskeinen periaate, että yrittäjyys mahdollistaa hajautetun yhteiskuntarakenteen. Yrittäjyyden esteitä poistetaan kaikkialta maasta, yrittäminen kannattaa asuinpaikasta riippumatta – ihmisten taitoja ja luonnonvaroja voidaan hyödyntää kestävästi eri puolilla maata. Näin luodaan työtä eri puolilla asuville ihmisille.

Keskustan vihreys – syvä luontosuhde

Koronakriisi antaa myös vahvan hälytyksen suunnasta, johon maailma on menossa. Tämä koronakriisi ei ole ensimmäinen eikä viimeinen globaali kriisi. Mitä enemmän luonnontalouden periaatteet vääristyvät ihmistalouden paineissa, sitä syvempiä tulevista kriiseistä tulee.

Suurten kehitysmaiden suurkaupungit ovat tällaisessa tilanteessa hornankatti-loita. Suomen aluekehityksen lisäksi myös globaalin kehityksen suunnan on muututtava ekologisesti kestäväksi, ja avain siihen on väestönkasvun hillitseminen ja väestön hyvinvointi vahvistamalla kestävä kehityksen periaatteita.

Kiteytän oman ajatteluni kahteen periaatteeseen. Ensinnäkin **kohtuus**: otetaan vain tarpeeseen ja tehdään kestävällä tavalla. Toinen on **edistys**: tehdään aina piirun verran paremmin kuin ennen.

Me keskustalaiset arvostamme ihmisen ja yhteiskunnan suhdetta luontoon eräänlaisena kaiken inhimillisen toiminnan perustana. Puolueemme arvomaailma on syntynyt yhteiskunnassa, jossa ihmisten elämä oli tiiviisti vuorovaikutuksessa ympäristöönsä ja esimerkiksi vuodenaikojen vaihteluun.

”Ensinnäkin kohtuus: otetaan vain tarpeeseen ja tehdään kestävällä tavalla. Toinen on edistys: tehdään aina piirun verran paremmin kuin ennen.”

Kysymykset luonnonvarojen riittävyydestä ja ruokaturvallisuudesta nousevat syvältä keskustalaisesta maailmankuvasta. Maahenki, kodin, maan ja metsien sekä maapallon jättäminen tuleville sukupolville paremmassa kunnossa kuin on ne itse saaneet – ovat oivallisia neuvoja tämän päivän kulutusyhteiskunnassa. Ylisukupolvinen toiminta on yhä kestävä.

Keskustan jos minkä puolueen paikka on kestävä kehityksen puolustajien joukossa.

Keskustalainen ihmisyyssate antaa meille mainion perustan tarjota ratkaisuja suuriin, globaaleihin kysymyksiin, jotka liittyvät usein ihmiskunnan sekä maapallon luonnon ja luonnonvarojen väliseen suhteeseen.

Keskusta on puolueista kaikkein ”vihrein”, ainakin jos sillä ajatellaan ihmisen ja luonnon välistä yhteyttä. Tämä yhteys selittää sen, että monille

kannattajillemme Vihreät on puolueena kaukainen, etenkin maakunnissa ja maaseudulla. Toisaalta suuremmissa kaupungeissa – ja nykyään muuallakin etenkin nuorempien parissa – voi keskustalaisen kodin kasvattikin pohtia vakavasti Vihreiden äänestämistä.

”Keskustan jos minkä puolueen paikka on kestävä kehityksen puolustajien joukossa.”

Miten Keskusta eroaa Vihreistä?

Käsitykseni mukaan Vihreiden ajattelu on nykyään poliittisesti hyvinkin vasemmistolaista ja ideologista. Keskusta luottaa enemmän markkinajärjestelmään ja yrittäjyyteen, ihmisten omiin toimiin ja hyvään tahtoon, kuin pakkoon.

Keskustan politiikassa näkyy luonnonvarojen kestävä käyttö jo siksi, että monen keskustalaisen ammatti ja oma työ liittyy siihen, Vihreillä ei niinkään.

Keskusta painottaa myös ilmastotoimien eri vaikutuksia aluekehitykseen. Keskustassa näkemys eri energiantuotantomuotoihin on käytännöllisempi, Vihreillä ideologisempi.

”Keskusta painottaa myös ilmastotoimien eri vaikutuksia aluekehitykseen.”

Viime aikoina erityisesti ilmastomuutokseen liittyvät kysymykset ovat nousseet kansainvälisen yhteistyön areenalle. Käsitykseni on, että isot asiat ratkaisevat: kivihiilen ja öljyn käytöstä on päästävä eroon, fossiiliset polttoaineet on ajettava globaalisti alas.

Kehittyvien maiden kasvun tulee rakentua uudelle pohjalle. Teknologian kehittämisellä uusiutuvasta energiasta on saatava kannattavin ratkaisu. EU:n kehitysyhteistyö on suunnattava Afrikkaan ympäristö ja ilmastopainotuksilla, ja katsottava, että toiminta on tehokasta eikä valu korruption rattaisiin.

Keskeistä on saada myös Kiina ja Intia mukaan yhä vahvemmin ilmastotyöhön, mihin Suomi vaikuttaa EU:n kautta.

Suomi on pieni maa, emmekä voi ratkoa koko maailman ongelmia. Oman osamme silti teemme. Maailma muuttuu, halusimme sitä tai emme. Meidän

kannattaa ottaa lähtökohdaksi oma kansallinen etumme tässä muutoksessa. Kehittämällä vihreää teknologiaa voimme edistää suomalaista vientiä – ja samalla antaa määrän sijasta laadulla oman merkittävän panoksemme koko maapallon ilmastotalkoisiin.

Passiivisuus ja jämähtäminen ei ole ratkaisu vaan meidän kannattaa edelleen kehittää ja valmistaa Suomessa tuotteita ja ratkaisuja, joille on globaalia kysyntää. Ilmastotehokkaan suomalaisen tuotannon puolustaminen pitäisi olla kaikille kunnia-asia, sillä se on palvelus maailmalle.

Osa tuntuu olevan sitä mieltä, että meidän pitäisi ajaa alas tehtaat ja laskea elintasoamme ympäristönsuojelun ja ilmastomuutoksen nimissä. Tämä omaan jalkaan ampuminen ei auta globaalisti ketään. Ratkaisu ilmastomuutoksen torjuntaan ei ole suomalaisen teollisen tuotannon alasajo, vaan sen kehittäminen entistä ympäristöystävällisemmäksi

Mikä on kansallinen ilmastovisioni? Valtion rooli tulee nähdä mahdollistajana, ei kaiken ratkaisijana. Emme tarvitse ”ilmastososialismia”. Emme haihattele, mutta hoidamme oman tonttimme. Meidän kannattaa tehdä se tavalla, joka hyödyttää talouttamme ja aluekehitystä.

Suomi tunnetaan korkean osaamisen maana. Olen varma siitä, että autamme globaaliongelmien ratkaisussa paljon enemmän teknologian kautta kuin minkään muun.

Tehokkaat moottorit, energiansäästö, uusiutuva energia, puhdas teräs ja monet muut keksinnöt tarjoavat valtavan paljon apuja eri puolille maailmaa.

Samalla saamme Suomeen työtä ja toimeentuloa. Ilmastomuutoksen vastainen taistelu ei edellytä talouskasvusta luopumista, päinvastoin. Talouskasvu tuo resursseja osaamiseen ja uusien tuotteiden kehittämiseksi.

Oma energiavisioni pohjaa seuraaviin lähtökohtiin:

- edullinen kotimainen sähkö
- vahvasti omavarainen maa
- puhdas energiajärjestelmä
- investointeja koko Suomeen
- markkinaosuus maailmalta

* * *

Taloutemme vahvistuu, kun nostamme energiaomavaraisuutta uusiutuvalla kotimaisella energialla, keskitymme investointeihin ja kasvuun.

Tämä ei tarkoita elämän hankaloittamista nostamalla liikkumisen kustannuksia tai valtion puolelta puuttumalla ihmisten ruokalautasiin.

Voimme kyllä tehdä politiikkaa, joka mahdollistaa omat arvovalinnat ja myös henkilökohtaiset omat ilmastotoimet. Moni suomalainen kaipaa juurevampia henkisiä arvoja kulutuksen sijaan, hyvinvoinnin rakentamisen irtikytkentää ylikulutuksesta ja vapaa-ajan arvostusta eri tavalla kuin aikaisemmin.

Kunkin omat ilmastoteot ovat tervetulleita ja niitä tarvitaan, mutta meidän päättäjien tulee ottaa vastuu hyvän muutoksen mahdollistamisesta, sellaisten puitteiden luomisesta, joissa energiajärjestelmät ja teollisuus voivat kehittyä yhä puhtaammiksi.

Omalla autolla voi jatkossakin ajaa. Auto on välttämätön monelle suomalaiselle työn ja lasten harrastustenkin takia. Liikkumista ei pidä rajoittaa. Veronmaksajien pitää päästä töihin jatkossakin.

Bensiinin ja dieselin verotus nousi juuri noin kuusi senttiä litra, mutta en ajattele sen olevan ilmastotoimi, vaan kyse on enemmän siitä, että saamme rahaa terveys- ja koulupalveluihin sekä teiden kunnostukseen. En ole lainkaan innostunut nostamaan veroja yhtään tämän enempää.

Uuden sähköauton hankkiminen on hyvä heille, joilla on siihen varaa. Kaikilla ei ole, ja Suomi on laaja maa ja oma auto on useimmille välttämätön käytössä.

”Suomi on laaja maa ja oma auto on useimmille välttämätön käytössä.”

Maailmanlopun elkeet saanut ilmastokeskustelu näyttää johtaneen siihen, että nuoret näkevät tulevaisuuden pessimistisemmin kuin varttuneemmat suomalaiset.

Keskusta tarjoaa nuorille mieluummin toivoa kuin pelottelua. Sitä löytyy ainoastaan ratkaisujen kautta – ei kiistämällä ilmiselviä ongelmia eikä pelkoa kylvään.

Juuri aikuisten vastuulla on etsiä ongelmiin ratkaisuja, ei lietsoa maailmanlopun tunnelmaa. Epätoivosta ja vähättelystä seuraa korkeintaan lamaannus tekemisen sijaan.

* * *

Kun puhutaan luontosuhteesta ja alkutuotannosta, niin haluaisin, että Keskusta tunnetaan ennen kaikkea työstään suomalaisen ruoan, uusiutuvan energian, kiertotalouden ja puurakentamisen puolesta.

Monessa Euroopan maassa ei muuten ole sellaista vastakkain asettelua maaseudun ja kaupungin, tuottajien ja kuluttajien välillä, kuin Suomessa usein valitettavasti vieläkin kokee.

Esimerkiksi Pariisissa pidetään maankuuluja maatalousnäyttelyitä, ja elinvoimainen maaseutu koetaan myös kaupunkiväestön eduksi. Tähän meidänkin on päästävä.

Harva asia suututtaa minua niin paljon kuin alkutuottajien syyllistäminen erinäisistä asioista. He ovat ihmisiä, joiden ansiosta meillä on puhdasta kotimaista ruokaa pöydässä jok'ikinen päivä!

Kotimaisuus on kansantaloudellisesti kannattavaa, ja myös luonnon kannalta hyvä ratkaisu. Vai onko ekologisempaa tuoda lentokoneella Uudesta-Seelannista tarhassa eläneen saksanhirven lihaa kuin syödä oman kylän metsästysporukan kaatamaa hirveä? Tai, onko ekologista tuoda esimerkiksi soijaa Etelä-Amerikasta (Amazonin tuhojen keskeltä), kun vaihtoehtona olisi käyttää kotimaisia tuotteita? Kotimaisuus on todellista vihreyttä.

Lähiaruoka puhuttelee ihmisiä nykyään paljon. Suurkaupungeissa asuvat ihmisetkin kasvattavat yrttejä ikkunalaudoillaan tai hankkivat pieniä kasvimaita tai siirtolapuutarhatontteja. Tällaiselle toiminnalle annan täyden tukeni.

Viime aikoina on käyty kiivasta keskustelua lihansyönnin ja kasvien syömisestä paremmuudesta. Syököön jokainen, mitä parhaaksi katsoo, mieluiten kotimaista ja terveellisesti.

Keskustan linja on selvä – emme syyllistä ketään hänen ruokailutottumuksiinsa, jokainen osaa itse päättää, mitä suuhunsa laittaa – me edistämme kotimaisen ruoan käyttöön, olipa se lihaa, kalaa tai kasviksia. Suurin osa ihmisistä, minä mukaan luettuna, tulemme syömään lihaa nyt ja jatkossakin. Joidenkin mielestä

lihaa ei tulisi syödä ilmastonsuojelua koskevien syiden takia. Sanon heille, että jos halutaan ajatella ympäristöä, niin ostakaa ennen kaikkea lähellänne tuotettua ruokaa.

”Keskustan linja on selvä – emme syyllistä ketään hänen ruokailutottumuksiinsa, jokainen osaa itse päättää, mitä suuhunsa laittaa – me edistämme kotimaisen ruoan käyttöön, olipa se lihaa, kalaa tai kasviksia.”

Ruokatottumusten muututtua ja ruumiillisen työn vähentyessä liikalihavuudesta on tullut kansanterveydellinen riski monin paikoin länsimaita. Vihannesten määrää olisi hyvä lisätä lautasella, kuten myös liikkumista.

Maaperän hiilensidonta ja metsien kasvu palvelevat tavoitteitamme. Suomalaiset metsänomistajat ovat tehneet upeita ilmastotekoja hoitamalla metsiä niin hyvin, että niiden kasvu on voinut kaksinkertaistua muutamassa vuosikymmenessä.

Luonnon kunnioitus ja sen tunnistaminen, että suomalaista luontoa voi suojella vain Suomessa, on juurrutettava ihmisten ajatteluun. Ympäristö antaa leivän, juuri samasta syystä ympäristöstä on pidettävä huoli.

”Suomalaiset metsänomistajat ovat tehneet upeita ilmastotekoja hoitamalla metsiä niin hyvin, että niiden kasvu on voinut kaksinkertaistua muutamassa vuosikymmenessä.”

Erityisesti toivon kalastusharrastuksen lisääntymistä. Monelle se ei olekaan harrastus, vaan keino saada lisää ruokaa pöytään kotona. Vaelluskalojen nousua jokiin, joista lohi on hävinnyt, on edistettävä. Kotitarvekalastajat on otettava huomioon kalastuslainsäädäntöä muutettaessa.

Koronaepidemia seurauksineen on muuttanut ihmisten tottumuksia ja se tulee lisäämään kotimaan matkailua, mikä on hyvä – ja se tulee avaamaan monien silmät suomalaisen luonnon merkityksestä.

Nykyinen hallitus tekee ennätystoimet luonnonsuojeluun ja tekee sen tavalla, joka vaikuttaa ja on laajasti hyväksytty. Maanomistajien – joilla on myös oma vahva pyrkimys varjella ikiaikaista luontoa – oikeuksia kunnioitetaan, kaikki perustuu vapaaehtoiseen. Tästä Keskusta pitää kiinni.

Jos joku väittää, että nämä toimet ovat turhia ja että Keskusta on mennyt ”viherpiipertäjien” kelkkaan, niin mikä näistä toimista olisi meidän arvojamme vastaan? Lintuvesien ja kosteikkojen kunnostus, pienvesien ja rantaluonnon kunnostus, perinnemaisemista huolehtiminen, erittäin arvokkaat ja harvinaiset luontokohteet – eivätkö nämä kaikki ole Keskustalle tärkeitä?



Vihreystä on puhuttu ennenkin Keskustan mainonnassa.

SUOMI TARVITSEE NÄKYMÄN JA UUSIA INVESTOINTEJA

Kansakunnan eheyttä on vaalittava jo sen vuoksi, että olemme kohtaamassa erittäin suuria taloudellisia haasteita. Yhtenäisenä kansakuntana olemme paremmassa asemassa, kun uutta talousryhtiä rakennetaan tulevana vuosikymmeninä.

Suomen taloutta uhkaa tunnettu kolmoishaaste.

Ensinnäkin yksityiset investoinnit Suomeen ovat jääneet jo pitkään verrokki-maiden tasosta. Etenkin teolliset investoinnit ovat aivan keskeisiä koko Suomen näkymän osalta. Teollinen toiminta sijoittuu suht tasaisesti ympäri Suomen.

Toiseksi syntyvyys on heikkoa ja väestömme ikääntyy. Tässä meillä on valtavat alueelliset erot. Etenkin monet seutukunnat ympäri Suomen ovat väestörakenteeltaan erittäin ikääntynyttä monien nuorten ja lapsiperheiden muutettua pois.

Kolmanneksi tiedetään varmaksi, että ilman toimia julkisen sektorin velkaantuminen lähtee hallitsemattomaan kasvuun. Tämä heikentää yhteiskunnan kykyä vastata tuleviin kriiseihin ja eriarvoistumiseen.

Seuraavan vuosikymmenen kuluessa on tehtävä myös vaikeita ja kovia ratkaisuja. Tärkein viestini on, että tarpeelliset ratkaisut tulee tehdä tavalla, joka mahdollistaa kansakunnan pysymisen mahdollisimman yhtenäisenä.

Kerron kuitenkin alkuun suhtautumisesta globalisaatioon. Usein alueiden eriarvoistumiseen yhdistetään globalisaatio. On totta, että globaalissa työnjaossa jotkin alueet pärjäävät paremmin kuin toiset. Sama ero on toki eri maiden välillä laajemmin.

Koen, että Suomi - nyt vauraampana kuin koskaan ennen - on yksi globalisaation voittajamaista. Olemme kyenneet osaamisella ja tekemisellämme saamaan siivun kasvavilta maailmanmarkkinoilta.

Tämä tulos on yhdistelmä korkeaa osaamista ja kovaa työtä. Perusta on uuden synnyttämisessä yhdistettynä osaamiseen teollisessa tuotannossa. Luovat alat, maatalous ja matkailu kaikki tukevat samaa.

Monissa maakuntakeskuksissa - Oulussa, Jyväskylässä, Kuopiossa, Rovaniemellä tai vaikkapa Joensuussa - on paikallisista lähtökohdista rakennettu aidosti globaalit verkostot, tuloksena monenlaisia menestystarinoitakin.

Pienemmissäkin paikoissa tämä on onnistunut. Maailmanluokan firmoja on perustettu paikkoihin, jota ei julkisesta keskustelusta heti uskoisi. On maailmalle myyviä metallipajoja, puunjalostajia ja konevalmistajia, esimerkkinä vaikkapa Vieremän Ponsse.

Meidän täytyy löytää yhteinen ymmärrys, että nimenomaan koko Suomen menestys on meidän jokaisen etu. Jokainen uusi työpaikka on jokaisen suomalaisen etu, on se työpaikka missä tahansa.

Paljon järkevämpää kuin ajatella, että vain ja ainoastaan suuret voivat tuottaa jotain hyvää, on hyväksyä se tosiasia, että menestystä voi olla monenlaista ja kaikki on tarpeen.

Elinvoimainen pääkaupunki on maamme ainoa suurempi kaupunki, jonka on tärkeä kilpailla etenkin muiden pääkaupunkien kanssa. On koko maan etu, että Helsinki houkuttelee osaajia maailmalta siinä missä Tukholma, Kööpenhamina tai vaikkapa Berliini.

Reaalitalous, tosiasialliset investoinnit ja työpaikat, ratkaisevat sen, menestyykö vai näivettykö Suomi.

Tiedetään, että Suomen elpyminen koronakriisistä tulee olemaan hitaampaa, kun muissa maissa. Tämä johtuu siitä, että Suomen teollisuus on merkittävältä osalta investointituotteiden valmistusta. Niiden kysyntä elpyy muita hyödykeitä hitaammin.

”Reaalitalous, tosiasialliset investoinnit ja työpaikat, ratkaisevat sen, menestyykö vai näivettykö Suomi.”

Tarvittavat taloustoimet voi jakaa merkityksensä ja ajankohtansa osalta kolmeen:

Ensinnäkin koronan vuoksi tärkeintä on nyt nykyisten työpaikkojen turvaaminen ja uusien edistäminen. Näitä ovat olleet lukuisat yrityksille siltaa yli pahemman rakentaneet nopeat tukitoimet.

Toiseksi tulee mahdollisimman nopeasti aloittaa pitemmällä ajalla vaikuttavat uudistukset. Näillä on ratkaiseva merkitys seuraavien investointien houkuttelemiseksi. Puhun etenkin työmarkkinauudistuksista.

Kolmanneksi joudumme sopeuttamaan taloutta myös menoja leikkaamalla. Toivon, että verojen kiristystä voitaisiin viimeiseen asti välttää.

Kaiken ohjenuorana tulee olla se, miten Suomeen saadaan investointeja. Nyt yritysten investoinnit ovat meillä laahanneet kaukana perässä kilpailijamaista.

Pohja on maailmankaupassa pärjäämisessä. Suomen pieni, vientivetoinen talous edellyttää aktiivista ulkomaankauppaa, jota on edistettävä kaikkialle maailmaan.

Mitään oikotietä kilpailussa ei ole. Kyse on kokonaisuudesta. Yrityksille tulee tarjota toiminnalle paremmat tai samat edellytykset toimia kuin keskeisissä kilpailijamaissa. Kokonaisveroaste ei saa olla liian korkea, energian tulee olla edullista ja työntekijöiden osaaminen kohdillaan. Yrittämisen, työnteon ja omistamisen kannattavuus ratkaisee. Etenkin luonnonvaroihin pohjaava teollisuus on Suomelle tärkeää. Se ei liiku ensimmäisenä Aasiaan, koska sen pohja on kotimaisissa luonnonvaroissa.

Meidän tulee painottaa maassamme tapahtuvaa tuotantoa, suosia ratkaisuja, jotka alentavat nimenomaan tuotannon kustannuksia. Työn verotus, teollisuuden energiaverot, liikenteen verot ovat kaikki tällaisia.

Olen voimakkaasti ajanut teollisuuden sähköveron alentamista. Ruotsissa teollisuuden sähkövero on hyvin alhainen, 14 kertaa matalampi kuin Suomessa. Suomessa energiaintensiivisille yrityksille eli teräs- ja paperitehtaille on käytössä lisäksi veronpalautusjärjestelmä, mutta sen jälkeenkin energian verokustannus on neljä kertaa suurempi kuin Ruotsissa.

Toiseksi yhteyksien maailmalle pitää olla kunnossa kaikissa osissa laajaa Suomen maata: tiet, rautatiet, meriväylät satamineen ja digiyhteydet. Olemme viimein kuroneet tiestön korjausvelkaa, mutta emme riittävästi. Ruotsin liikenneinfrastruktuuri-investoinnit ovat yli kaksi kertaa suuremmat myös maiden kokoero huomioiden.

Kolmanneksi osaamisen tasoa tulee nostaa. Nykyiset julkiset t&k-tuet sijoittuvat voimallisesti pääkaupunkiseudulle. Globaalissa maailmassa osaaminen ratkaisee myös mm. konepajojen tulevaisuuden. Ne sijoittuvat ympäri tämän maan. Tutkimus- ja tuotekehityksen kärkeä tulee laajentaa merkittävästi niin maantieteellisesti kuin toimialoittainkin. Myös työntekijöiden osaamiselta vaaditaan jatkuvasti enemmän.

Näiden perusasioiden lisäksi tarvitaan tätä pitemmälle ulottuvia uudistuksia. Finanssikriisin jälkeen nähty Kataisen sinipunahallituksen reagointi – tai oikeastaan reagoimattomuus – ei saa toistua.

Silloin mentiin suoraan verojen kiristykseen ja osin leikkauksiin. Uudistuksia lupailtiin, mutta ne jäivät tekemättä. Vasta keskustajohtoisen hallituksen avulla päästiin kasvuun kiinni, mutta velkaantuminen on jatkunut.

Meillä ei voi olla edessä uutta menetettyä vuosikymmentä. Tämä tarkoittaa, että yrityksillä pitää olla investointinäkömä tulevaan.

Puhumme rakenteisiin menevistä ja vasta myöhemmin vaikuttavista uudistuksista. Ne on kuitenkin tehtävä nyt, jotta näkömä parempaan tulevaisuuteen on olemassa.

Yritykset ovat jo pidemmän aikaa raportoineet osaavan työvoiman saatavuuden tuotannon laajentamisen tärkeimmäksi esteeksi. Tämä on meillä jälleen koronan

jälkeen edessä. Jos osaavaa työvoimaa ei ole saatavilla tai se on kovin kallista, ei investointiin uskalleta ryhtyä.

Akuutteja saatavuuspulmia luultavasti vielä tärkeämpää on näkymä eteenpäin. Tässä työikäisen väestön ennustettu kehitys asettaa Suomen takamatkalle ei vain Ruotsiin vaan oikeastaan kaikkiin kehittyneisiin Euroopan maihin verrattuna.

Katson, että seuraavat toimet tulisi tehdä heti:

- Varhaiskasvatuksen ja alun kouluvuosiin fokusta, saadaan paremmin pudokkaat kiinni
- Korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäys kautta maan
- Aikuiskasvatuksen toimintatavan ja voimavarojen muuttaminen niin, että se kohdentuu nykyistä enemmän heikosti koulutetuille
- Työssä jaksamiseen huomioita, nyt Suomessa jäädään paljon muita useammin ja aiemmin työkyvyttömyys- ja sairaseläkkeelle
- Palkkatuki oikein kohdennettuna ja henkilökohtaiset haastattelut työvoimapalveluihin
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohoiduksen laajentaminen siten, että ne tavoittavat paremmin koko maan yrityssectän

Seuraavista toimista tulisi päättää mahdollisimman pian, koska ne vaikuttavat vasta myöhemmin, mutta nostavat työllisyyttä merkittävästi pitemmällä ajalla:

- Paikallisen sopimisen ja työntekijöiden osallistumisen edistäminen niin, että palkkojen suurempi joustavuus tukee työllisyyden säilymistä korkealla tasolla talouden kohdatessa erilaisia sokkeja
- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastaminen niin, että se on alussa nykyistä suurempi, mutta pienenee ajan myötä eli kannustin haikutua nopeammin työelämään.
- Työmarkkinoilta ennen eläkeikää vetäytymisen kannustimien vähentäminen ja opintojen jälkeen työmarkkinoille tulon nopeuttaminen

Mikä ei käy missään oloissa:

- Lukukausimaksujen käyttöön ottaminen korkeakouluopetuksessa tai muutoinkaan koulutuksessa

Mikäli riittäviin toimiin ryhdytään, pidän mahdollisena myös tuotannon siirtymistä lähemmäs Suomea. Ulkomailta tuotujen välipanosten osuus on erityisen suurta teollisuudessa. Esimerkiksi elektroniikkateollisuudessa, moottoriajoneuvoissa ja konepajateollisuudessa luvut ovat varsin korkeita.

Koronakevällä yritykset ovat kertoneet enenevästi toimitusketjun vaikeuksistaan. Näihin lukeutuvat muun muassa Ponsse, Valmet Automotive, John Deere, Helkama ja Laukamo. Niillä kaikilla on ollut vaikeuksia saada komponentteja tai muita välituotteita.

Paperiteollisuus ja elintarviketeollisuus ovat teollisuudessa aloja, joissa suurin osa panoksista tulee kotimaasta jo nyt. Tämä tietenkin nostaa näiden toimialojen merkitystä kansantaloudelle.

Suomen lisäksi myös EU:lta on vaadittava tervettä taloutta

Edellytämme tervettä taloudenpitoa kunnissa ja valtiontasolla. Näin meidän tulee toimia myös EU:ssa.

Tarvitsemme EU:ta yhteisen sisämarkkinan ja tullipolitiikan vuoksi. Hyödynnämme sisämarkkinasta avoimena kansainvälisestä kaupasta elävänä vientitaloutena. Tullit, sääntöjen kiertäminen isomman oikeudella ja vientiä vaikeuttavat rajoitukset heikentävät omaa talouttamme.

Protektionismin nousu, USA:n ja Kiinan kauppasodat, ovat vieneet maailmankauppaa Suomen kannalta väärään suuntaan. Protektionismia harjoittavat etenkin ne maat, joilla on siihen riittävän suuri koti- tai sisämarkkina. Suomen sisämarkkina on lähinnä EU. Tämä on tärkeää muistaa, kun arvioimme EU-tason ratkaisuja.

EU:n elpymispakettia voi kuitenkin perustellusti kritisoida myös tästä näkökulmasta. Se avaa pahimmillaan sellaisia näkymiä tulevaan, jotka johtavat EU:n heikentymiseen vahvemman sisämarkkinan ja kauppapoliittisen toimijan sijaan.

Maksupuoolella olevissa maissa, kuten Suomessa, Saksassa, Hollannissa ja Ruotsissa, on korostettu paketin kertaluonteisuutta. Toisenlaisen kuvan saa, kun lukee esimerkiksi ranskalaisia lehtiä. Niissä korostuu näkemys, että onkin luotu

ennakkotapaus, jota on hyvä jatkossakin noudattaa. Kun yhteisen EU-lainan este on kerran poistettu, yhteisvelkaa on jatkossa helpompi ehdottaa. Juuri tästä olen äärimmäisen huolissani.

Koronakriisin vuoksi hyväksytystä elpymispaketista ei voi tulla pysyvää ratkaisumallia tulevaisuuden kriiseihin. Etelä-Euroopassa monet hakevat kannatusta ja EU:n legitimizeettiä yhteisen velan kautta, mutta tilanne on pohjoisessa täysin päinvastainen. Elpymispakettia väitetään kertaluonteiseksi, mutta tulemme kuitenkin varmuudella näkemään erilaisia kriisejä jatkossakin.

Seuraaviin eurooppalaisiin kriiseihin varautuminen on keskeinen kysymys koko Euroopan Unionin tulevaisuudelle. Velkaisille jäsenmaille ei saa syntyä käsitystä, että EU:n yhteiset hartioiden ovat aina käytettävissä.

Tähän on myös Suomella sana sanottavana, koska elpymispaketin kaltaiset toimet edellyttävät aina jokaisen jäsenmaan hyväksynnän. Federalistit, liittovaltion kannattajat, pyrkivät käyttämään erilaisia kriisitilanteita hyväkseen yhteisvastuun ja syvemmän EU:n integraation luomiseksi.

Vastustan itse liittovaltiokehitystä, yhteisiä vastuita ja yhteistä finanssipolitiikkaa. Rakenteena tämä on kestävä. Velkaantuneet maat saattavat suhtautua entistä luottavaisemmin siihen, että vaikeuksien syntyessä muut maat ja EKP ryntäävät apuun. Jälleen velkaantuneissa maissa lykätään ikäviä päätöksiä.

Edes Yhdysvalloissa liittovaltio ei riennä apuun talousvaikeuksista kärsiville osavaltioille. Pelastustoimien puuttuessa USA ei ole myöskään joutunut poliittisiin kiistoihin tulonsiirroista ja ehdoista, jotka pelastettavan osavaltion pitää täyttää. Näin on myös vältetty talouspoliittiset riidat osavaltioiden välillä.

Euroopan Unioninkin on tiensä tässä valittava. Joko kukin jäsenmaa vastaa omasta talouspolitiikastaan tai sitten mennään yhteiseen vastuuseen – ja sitä vääjäämättä seuraavaan yhteiseen kontrolliin.

Jälkimmäinen eli yhteisen vastuun tie tarkoittaisi keskitettyä järjestelmää, jossa pitäisi voida tehdä tarvittaessa myös kansallisten parlamenttien vastaisia päätöksiä. Tämä merkitsisi liittovaltiota, enkä usko, että se edes saisi poliittista hyväksyntää jäsenmaissa. Ja vaikka se hyväksyttäisiinkin, en pidä mallia toimivana.

Mikä olisi se todellinen keino, jolla EU:n edellyttämiä toimia vastustava jäsenmaa saataisiin toteuttamaan päätöksiä vastoin maan hallituksen ja parlamentin

kantoja? En usko, että tällaista lopulta on. Euroalueesta erottamiseenkin liittyy suuria oikeudellisia, poliittisia ja taloudellisia ongelmia.

En näe muuta tietä kuin kunkin jäsenmaan omaan finanssipolitiikkaan nojaavan järjestelmän. Kunkin jäsenmaan on vastattava omista veloistaan. Tämä edellyttää jo perussopimuksiin kirjatusta avustamiskiellosta kiinni pitämistä. Sen mukaan jokaisen eurovaltion on huolehdittava talousvastuistaan itse, ilman toisten jäsenvaltioiden apua. Jäsenmaan kyvyn hoitaa omaa talouttaan tulee mielestäni näkyä velkakirjojen koroissa. Ilman tätä jäsenmailla ei ole kannustinta pitää velkaantumistaan kurissa.

Tämä on myös USA:n rahaliitolleen valitsema malli. Siellä se on osoittautunut sekä taloudellisesti että poliittisesti kestäväksi. Osavaltioiden omaan finanssipolitiikkaan perustuva rahaliitto on vähemmän altis osavaltioiden välisille kiistoille.

Näillä perusteilla en kannata liittovaltiota, enkä yhteistä vastuuta taloudesta. Suomen tulisi selkeästi tämä linjata ja viestiä, ettei yhteisvastuun tie voi edetä enää kriisien myötä.

SUOMALAISUUDESTA YHDISTÄVÄ VOIMA

Olen tässä kirjasessa sivunnut suomalaisuutta useaan otteeseen. Pidän tätä teemaa erittäin tärkeänä.

Koen, että Suomessakin on havaittavissa vahvoja merkkejä siitä, että olemme jakautumassa myös identiteettiemme osalta.

Kyse on osin laitavasemmistolaisen ajamasta identiteettipolitiikassa, jossa suomalaisuuden sijaan määritelläänkin ihmisiä muilla ominaisuuksilla. Suomalaisuutta ei pidetä niin tärkeänä. Toisaalta on olemassa laitoikeiston pyrkimys omaksua suomalaisuus vain pienen piirin etuoikeudeksi. Etnonationalistit ovat tästä ääriesimerkki.

Suomessa oikeistopopulistit sanovat ”ottavansa maan takaisin”. He väittävät, että vasemmisto on hylännyt perinteisen käsityksen kansallisuudesta ja ainoastaan heidän kauttaan voidaan perinteet ja arvot pelastaa.

Kaikille yhteisen kansallisuuden aatteita ei tule minkään yhden puolueen määriteltäväksi. On käytävä laajempaa keskustelua kansallisuudesta, suomalaisuudesta.

On väärin määritellä kansallisuutta biologisin tai uskonnollisin perustein. Suomalaisuus on yhdistettävissä periaatteisiin, jotka tulisi laajasti jakaa. Oikeusvaltio, tasa-arvo.

Oma kantani on, että tarvitaan keskustelua suomalaisuudesta tavalla, jossa suomalaisuutta ei koeta niinkään poissulkeväksi vaan yhdistäväksi.

Mitkä ovat meitä suomalaisia yhdistäviä tekijöitä, mihin arvoihin nojaamme? Tätä kautta voimme vahvistaa suomalaisuutta, ottaa käsite takaisin keskusteluun tavalla, joka jakamisen sijaan vahvistaa yhteiskuntaamme.

”Oma kantani on, että tarvitaan keskustelua suomalaisuudesta tavalla, jossa suomalaisuutta ei koeta niinkään poissulkeväksi vaan yhdistäväksi.”

Identiteetin avulla voidaan erottaa ihmisiä. Mutta sen avulla voidaan myös yhdistää – tämä on myös toimivin juttu populistista politiikkaa vastaan.

Kun olen tässä kirjoittanut, että Keskustan aate nousee suomalaisuudesta, niin on kerrottava, mitä suomalaisuudella itse käsitän. Jotkut ovat vähän paheksuneetkin, kun käytän sanaa ”isänmaa” usein puheissani. Kyllikki Virolaistakin, ensimmäistä Helsingistä valittua Keskustan kansanedustajaa, oli myös siitä kuulemma moitittu.

Minun on helppo tunnustaa suomalaisuuteni, joka on identiteettini ydintä, sillä olen kotoisin valtakunnanrajalta ja tiedän mitä suomalaisuus merkitsee identiteetille, minulle. Identiteetissä on kyse jatkuvuudesta, tradition siirtymisestä uusille jäsenille, jotta kulttuurinen yhteisö säilyisi.

Jokaisen kansakunnan identiteettiin liittyy tiettyjä, kaikkia kansalaisia yhdistäviä tekijöitä, jotka tekevät kansanryhmästä kansakunnan. Sellaisia tekijöitä, jotka yhdistävät ihmisiä muodostamaan kansakunnan, on muutama.

Meitä suomalaisia yhdistävät ensinnäkin yhteiset kokemukset, syvälinen kulttuurinen yhteenkuuluvuudentunne, yhteinen historia iloinen, suruinen, myyteineen, traditioineen. Tiedämme, mitä merkitsee itsenäisyys ja vapaus, koska olemme sen raskaasti lunastaneet. Tiedämme, mitä merkitsee hyvinvoiva yhteiskunta, koska olemme niin paljon uurastaneet sen eteen, että maasta, joka oli ennen itsenäisyyttämme vielä kehitysmaa, on kasvanut maailman onnellisin ja kohtuullisesti toimeentuleva kansa. Se on vaatinut valtavasti työtä jokaiselta sukupolvelta.

Työnteko, ahkeruus, sisu ja sinnikkyys kuuluvat juuri suomalaisuuteen, siinä on tarvittu jokaista omalla paikallaan omana aikanaan, jokaisen työ on ollut arvokasta.

Suomalaisuus näyttäytyy usein, muulloinkin kuin itsenäisyyspäivinä, viime sotiemme kautta. Jotkut kysyvät, onko sodillamme liian suuri merkitys, kun juhlimme Suomea. Mielestäni ei ole. Minä olen syntynyt yli 40 vuotta sotien päättymisen jälkeen. Näiden sotien uhrauksien muistaminen saa meidät työskentelemään entistä päättäväisemmin rauhan puolesta, mutta myös tuntemaan syvän kiitollisuuden menneille polville.

Viime sodassa ei kysytty puoluekantaa, syntyperää, varakkuutta vaan halua puolustaa tätä maata. Keskinäinen kunnioitus ja tasa-arvo konkretisoitui niin sota kuin kotirintamalla. Pirtteihin raivattiin tilaa yhtä hyvin kaupunkilaisille kuin evakoille. Leipä jaettiin kaikkien kesken. Ja myöhemmin jokainen haluava sai maapalasan itselleen. Tämä oli ja on suomalaista tasa-arvoa arjessa.

Isänmaallisuus tietysti kytkeytyy myös vahvaan maanpuolustustahtoon. Siihen voi edelleen luottavaisesti nojata myös yleinen asevelvollisuusjärjestelmämme.

Suomen puolustusta ei voi ulkoistaa millekään sotilasliitolle, vastaamme sen perustuksesta itse. Jokaisen tulisikin saada kansalaispalveluksena maanpuolustustaitojen peruskurssi.

Suomalaisuuteen kuuluu terve ylpeys omasta maasta ja hiljainen, ei rehvesteleva isänmaallisuus. Isänmaallisuutta ei pidä väheksyä, saati halveksua eikä se ole kosmopoliittisuuden vastakohta. Saa olla siis terveesti isänmaallinen muuallakin kuin urheilukilpailuissa.

Meitä suomalaisia yhdistää myös kieli, meillä on suomen kieli, ruotsin kieli ja saame vanhastaan. On tärkeä vaalia äidinkieltään, koska äidinkieli on sielun,

tunteen kieli. Vaikka osaisimme miten hyvin vieraita kieliä, niin vain omalla äidinkielellään ihminen kykenee ilmaisemaan syvintä olemustaan – ja uneksi-maan.

Kieli on myös silta menneisyyteen, se välittää kulttuuriperintöä nykyihmiselle. Yhteiset kokemukset ovat kuitenkin kieltä tärkeämpi, siitä esimerkkinä Suomessa asuvat ruotsinkieliset, jotka ovat ennen muuta suomalaisia, ja monet muut kansakunnat, jotka koostuvat useasta kieliryhmästä.

Viron edesmennyt presidentti Lennart Meri muistutti usein virolaisia siitä, että jos kieli katoaa, katoaa kansa. Niin se on. Kieli on tapa ajatella, ilmaista monta asiaa. Ranskalaiset ja saksalaiset tekevät sen kielessä eri tavalla. Vasta kun osaa toisen kieltä, ymmärtää myös toista ihmistä, siksi on hyvä osata monia kieliä tässä kansainvälisessä maailmassa.

Suomalaisuuteen liittyy aivan erityinen luontosuhde. **Tytti Isohookana-Asunmaa** sanoi kulttuuriministerinä Euroopan Unionin ministerikokouksessa suomalaisuutta määritellessään: ”Me suomalaiset olemme maailman sivistynein luontokansa”. Tämä kertoo paitsi luonnon suuresta merkityksestä suomalaiselle myös sen, miten suomalaisuuteen kuuluu sivistymisen halu ja, vaikka oppiminen on ollut Seitsemästä veljeksestä lähtien välistä monille vaikeaa, olemme jo aikoja olleet kansakunta, joka osaa lukea ja kirjoittaa.

Meillä on väkilukuun nähden paljon erilaisia oppilaitoksia hajallaan eri puolilla maata juuri siksi, että kaikki saisivat sivistää ja oppia niin paljon kuin haluavat. Ja suosittu suomalainen kirjastolaitos on aina ulkomaisten ihailun ja ihmettelyn kohde.

Suomalaisuuteen kuuluu ehkä tietty elämäntapa. Kansainvälisillä areenoilla olemme usein vähäpuheisia johtuen erityisestä luontosuhteesta ja siitä, kuinka se on muokannut meitä aikojen saatossa. Olemme asuneet kauan toisistaan erillään pienissä yhteisöissä. Suomalainen puhui vähän, mutta kun puhui, niin sitten sanoi sanottavansa tosissaan ja kerralla.

Suomalaisuuteen kuuluu sivistää itseään ja arvostaa oppimista. Olemme käteviä ja innokkaita keksimään uutta, kuten Kalevalan Sampotarina kertoo. Ei ollut mitenkään ihme, että maahan syntyi menestyvä Nokia, se oli peruskoulupohjan saaneiden, ahkerien insinöörien, innokkaiden keksijöiden luomus, ja oli mahdollinen Oulua myöten juuri siksi, että Pohjois-Suomesta lähti aikoinaan kaikkien peruskoulu liikkeelle ja sinne oli saatu ”oma yliopisto”. Nämä

mahdollistivat kaikkien lahjakkaiden nuorten pääsyn opintielle. Tällaista maata saa maailmalta hakea.

Suomalaisuuden ja eri kulttuurien säilyminen on tietysti kansainvälisyyden ehto. Ilman kansakuntia ei ole kansainvälistä vuorovaikutusta, monikulttuurisuutta, kulttuurien vaihtoa ja uuden syntyä, valtavaa kulttuurista rikkautta. Jos alamme matkia muita ja hylkäämme oman kulttuurimme, käy kuten Euroviisuissa, eri maiden kappaleet ovat monesti latteaa kaupallista kulttuuria vuodesta toiseen, vaikka tapahtuma itsessään onkin ihastuttavan moninainen ja erilaisuutta arvosta.

Suomalaisuus kehittyy alati, kun saamme vaikutteita ja yhdistämme niitä toisiinsa. On rikkaus saada tänne erilaisia ihmisiä, arvostaa erilaisuutta, antaa heille tilaa ja luoda yhdessä tulevaisuuden Suomea. Näinhän suomalaisuus on syntynyt. Kielelliset lainaukset ovat paras esimerkki kertomaan monikerroksisesta suomalaisuudesta. On ruotsalaisia, venäläisiä, balttilaisia, englantilaisia, amerikkalaisia sanoja jne.

Myös pukeutumisessa olemme omaksuneet eri kulttuureista vaikutteita, se näkyy nykynuorten vaatesuunnittelussa yhtä hyvin kuin vanhoissa kansallispuvuissa. Ja kansanmusiikkiamme on modernisoitu juuri lukuisten vaikutteiden myötä.

Tiettyjä kulttuurisia ehtoja silti on. Suomalaisille rakkaita asioita ei pidä kieltää uuden luomisessa, tällainen on vaikka Suvivirren laulaminen alkukesästä. Yhteisessä laulamissa on juuri sitä suomalaisuutta, erityistä tunnetta, joka siirtyy sukupolvelta toiselle.

Ja miksi olen keskustalainen? Keskusta on aidosti suomalainen puolue, täällä syntynyt ja kasvanut, ja saanut kannatusta vuosikymmenten aikana niin, että keskustalaiset ovat päässeet rakentamaan tervettä isänmaallisuutta.

Keskustassa ovat kaikki suomalaisuuden elementit.

KAIKEN KESKELLÄ KESKUSTA-AATE

Kaikki edellä mainitut hyvät tavoitteet, joista olen kirjoittanut, nousevat ainutlaatuisesta Keskustasta.

Aate on se, joka on pitänyt Keskusta-liikkeen elävänä ja toimintakykyisenä monien poliittisten kuohujen ja yhteiskunnallisten rakennemuutosten lävitse, ja se liimaa meidät yhteen.

Politiikka ilman aatetta muuttuu helposti vain oman edun tai joidenkin yksittäisten väestöryhmien edun tavoitteluksi.

Keskustalla täytyy olla koko ajan esillä näky hyvästä yhteiskunnasta.

Politiikkaa ei saa tarkastella vain budjettivuosi tai vaalikausi kerrallaan. Johtotähtenämme on keskustalaisen aatteen mukainen käsitys siitä, millainen on hyvä elämä. Kun ihminen voi hyvin, niin yhteiskuntakin voi hyvin.

Jos keskustalaisuus on jotain -ismiä, niin se on humanismia. (Ei ensisijaisesti liberalismia tai konservatismia.) Suomeksi voitaisiin puhua ihmisyyssaatteesta. Se johtaa pohtimaan elämän suuria kysymyksiä – mitä on olla ihminen?

Keskusta-aate asettaa velvoitteita myös puoluetoiminnalle. Jäsentemme tehtävä ei ole vain järjestää kansanedustajille tupailtoja tai talkoilla makkaranjaossa markkinateloilla vaalien alla – niin tärkeitä tapoja kohdata ihmisiä kuin nämäkin ovat.

Keskusta ei ole vain vaaliorganisaatio, se on paitsi paljon laajempi poliittinen kansanliike, niin se on myös sivistysliike. Puoluetta lähes 20 vuotta johtanut V. J. Sukselainen korosti puolueen roolia ihmisten kasvattajana ja sivistäjänä, jopa eräänlaisena kulttuurin luojana. Maalaisliiton 40-vuotisjuhlassa, vasta valittuna puheenjohtajana, Sukselainen lausui: ”Maalaisliitolle on aina antanut oman erikoisleimansa se, että puolue ei koskaan ole käsittänyt tehtävänsä supistuvan pelkkään poliittisen ohjelman toteuttamiseen. Santeri Alkion suuren hengen mukaista oli nähdä puolueessakin itsekasvatusjärjestö.”

Keskustalaiseen ihmiskuvaan kuuluu selkeästi elinikäisen oppimisen ja ihmisenä kasvamisen ihanne. Siksi meille koulutus kaikissa muodoissaan on tärkeää, musiikki- ja kansalaisopistoja myöten.

”Keskusta ei ole vain vaaliorganisaatio, se on paitsi paljon laajempi poliittinen kansanliike, niin se on myös sivistysliike.”

Keskusta-aatteen tulee näkyä selvästi myös periaateohjelmissamme ja muissa puolueen kannanotoissa. Emme voi pitäytyä yleispätevien, kauniiden iskulauseiden toistelussa. Linjamme määrittelyksi ei riitä myöskään sellaisten hyvien arvojen toistelu, jotka kutakuinkin kaikki muutkin voivat allekirjoittaa.

Keskustan jäsenten keskustalainen identiteetti on myös asia, jota täytyy tukea ja kehittää. Puolueen parissa on järjestettävä koulutusta ja kehitettävä erilaista yhteisöllistä toimintaa. Yhdessä ja yhtenäisinä olemme enemmän.

Me saamme iskuja niin vasemmalta kuin oikealta – ja vaikka jatkuva ruikutus siitä, että media kohtelee meitä huonosti, onkin vähän turhaa, niin emme me ole koskaan suomalaisen valtamedian suosikkeja olleet. Tämän takia keskustalaisten itsetunto ja usko omaan asiaan täytyy olla vahva.

Jokaisen puolueen jäsenen tulisi selvittää itselleen ja pitää kirkkaana mielessä, miksi hän kuuluu juuri Keskustaan eikä johonkin muuhun puolueeseen. Ja vaikka meillä onkin erilaisia tarinoita, miten olemme päätyneet tähän kansanliikkeeseen, niin eikö vastauksen puolueen jäsenyydestä pitäisi kuitenkin löytyä puolueemme edustamassa maailmankatsomuksesta, ainutlaatuisesta aatteestamme?

* * *

Keskusta-aatteen syntyä pohdittaessa kannattaa muistaa, ettei puolueen ideologia ole tuontitavaraa, kuten sosialismi ja kapitalismi. Maalaisliiton järjestäytymisen taustalla näkyi suomalaisuusaatteen synty kansallisen heräämisen myötä 1800-luvulla. Maaseudun tavallinen väki aktivoitui ensin nuorisoseuroissa ja työväenyhdistyksissä ja myös maallikkovetoisissa herätysliikkeissä sekä osuustoiminnassa. Vapaat miehet ja naiset toivat vuosisataiset elämäntapansa poliittiseen puolueeseen.

Kun olin ensimmäistä kertaa ehdokkaana eduskuntaan kevään 2011 vaaleissa, suunnittelimme lehtimainosta, jossa minua kuvailtiin henkilönä, joka omaa

kansainvälisen taustan ja kokemuksen, mutta jonka talonpoikaiset juuret ovat syvällä kotiseutuni mullassa.

Pohdimme kampanjaväen kanssa, onko ilmaisu talonpoikaisista juurista liian vanhanaikainen ja ylittää sopimaton minun, tuolloin 23-vuotiaan yliopisto-opiskelijan mainokseen. Vaikka olen vanhan sukutilan kasvatti maaseudulta, niin enhän minä ole ammatiltani maanviljelijä tai ”talonpoika”.

Arvoni ovat kuitenkin peräisin lapsuuskodistani, suomalaiselta maaseudulta. Ei niitä tarvitse hävetä.

Suomen Keskusta ei ole enää Maalaisliitto, mutta puolueen arvopohja nousee vanhan suomalaisen talon-poikais yhteisön arvoista, joissa tunnettiin myös voimakas yhteisvastuun tunne ja ”kaveria ei jätetä” henki.

Tuo edellä mainittu lause pidettiin muuten lehtimainoksessani mukana.

Keskustan syntyhistoriassa olennaista on myös se, ettei puolue ole kenenkään yhden henkilön mahtikäskyllä perustama eikä minkään eliittiporukan, joka sitten alkoi johtaa puoluetta.

Päinvastoin – eri puolilla maata alkoi syntyä liikehdintää, joka vähitellen yhdistyi puolueeksi. Toki erityisesti Alkion ja Kallion rooli oli hyvin tärkeä Maalaisliiton alkutaipaleella, mutta jäsenistö oli se, joka johti herroja eikä päinvastoin.

Esimerkiksi, kun valtiomuodosta taisteltiin, niin maalaisliittolaiset pitivät kansanedustajat tiukoilla – ette saa lipsua piiruukaan tasavallan vaatimuksesta!

Järjestöväen äänen kuuntelemisen tulee näkyä edelleen Keskustan toiminnassa. Puolueen käytännön politiikka ei saa käydä vastoin kannattajien odotuksia ja puolueen päätöksiä.

Puoluekokouksemme ovat kansanjuhlaa, jossa eri puolilta Suomea tulleet kokousedustajat tekevät päätökset kenenkään ohjailematta.

Olen johdonmukaisesti aina puolustanut Keskustan puoluekokousväen oikeutta saada valita puolueen puoluesihteerin. Tätä vaalioikeutta on koettu viedä pienemmän piirin, esim. puoluehallituksen tai puoluevaltuuston käsiin.

Hävisin aikanaan äänestyksen puoluehallituksessa, kun vaadin, että puoluesihteerin on valittava edelleenkin puoluekokouksessa. Tästä huolimatta

puoluekokouksen valtava enemmistö oli kanssani samalla linjalla. Sääntöjä ei esitetyllä tavalla muutettu ja järjestöväki saa edelleen valita oman puoluesihteerinsä.

Kansanvaltaisuuden asia ei tietenkään merkitse sitä, etteikö puolueen johtajilla olisi vastuuta puolueen toiminnasta. Puolueen keskeiset vallankäyttäjät ovat tietysti käytännön politiikan vetäjiä. Mutta heidän on tunnettava vastuu työstään Keskustan jäsenille ja aatteelle.

Viime kädessä keskustalaisen aatteen lujin ja horjumattomin perusta ei löydy mistään kirjasta tai yhdenkään johtavan poliitikkomme julistuksesta vaan suomalaisesta kulttuurista ja vuosisatoja vanhan suomalaisen yhteisön elämästä nousevasta käsityksestä siitä, mitä on hyvä elämä. Se löytyy jokaisen isänmaataan ja kotiseutuaan rakastavan suomalaisen sydäimestä.

* * *

Keskustalaisen kansanliikkeen kärki pitää olla leveä, ei vain yhden ihmisten kasvot.

Puheenjohtajana teen kaiken voitavani tämän puolueen rakentamiseksi. Mutta en halua, että puolue näyttäytyy suomalaisille vain minun kauttani. Terve kansanvaltainen liike ei tarvitse henkilökultteja.

* * *

Lopuksi haluan sanoa jotain Keskustan apilasta. Johdollani Keskusta vaihtoi tunnuskuvansa kesällä. Asiaa edelsi kenttäkysely, jossa keskustalaiset saivat sanoa mielipiteensä asiaan. Selvää oli, että jäsenemme halusivat säilyttää Keskustan vihreän neliapilan.

Apilakuva ja muukin puolueemme ilme uudistettiin vastaamaan nykyajan some maailman tarpeita. Mutta emme luopuneet traditiosta – tunnuksemme on edelleen vihreä apila.

Ei ole aivan selvää, mistä neliapila omaksuttiin aikanaan keskustalaisten, agraarijuuristen puolueiden tunnukseksi. Viittaahan tuo apilan lehti kasvuun ja luontoon – ja neliapila on myös kansainvälinen hyvän onnen ja terveen elämän tunnus. Onhan sellaisen löytäminen apilapellosta harvinaista. Sukselainen näki vihreän värin nimenomaan maan, maauskon ja Jumalan kauniin luonnon verauskuvana. Vihreä on myös perinteisesti nähty toivon värinä.

Neliapila on paitsi Suomessa niin myös useiden muiden Pohjolan keskustalaisten puolueiden tunnuskuva. Hieman erinäköiset, mutta vihreät neliapilat symboloivat keskustapuolueita myös Ruotsissa, Norjassa, Virossa ja Liettuassa. Ahvenanmaalla toimiva itsenäinen Keskustapuolue on sekin aikanaan valinnut neliapilan tunnuskuvaan.

Meitä sykehdyttää aina nähdä puoluekokousmarssien vihreiden lippujen rivistöt.

Vihreästä aallosta puhuivat aikanaan 1960-luvun ja 1970-luvun keskustalaiset nuoret, kun he halusivat paluuta puolueen peruskysymysten äärelle, alkiolaisen aatteen tutkimiseen ja herättivät desentralismin opit eloon. Käytetään siis vihreää väriä ja vihreää apilaa vahvasti puolueemme tunnuksena jatkossakin.

Puheenjohtajana teen kaiken voitavani tämän puolueen rakentamiseksi. Mutta en halua, että puolue näyttäytyy suomalaisille vain minun kauttani.



Ahvenanmaalla



Ruotsissa



Norjassa



Virossa



Liettuassa

Moni veljespuolueemme käyttää myös apilaa tunnuksessaan.



Keskusta



Puolueen logot ovat vaihdelleet vuosikymmenten kuluessa, mutta apila on aina pysynyt!

ETENPÄIN, KESKUSTA!

Puolue ei ole olemassa ainoastaan vaaleja varten. Korostan vielä: Keskustan on ennen kaikkea kasvatettava jäseniään vastuulliseen kansalaisuuteen ja edistettävä ihmisen kasvua ihmisenä.

Sivistysliikkeessä tehtävämme on edistää jäsenistömme tietoa yhteiskunnan toiminnasta, ja etenkin kannustaa uusia ja nuoria jäseniä oppimaan näitä asioita. Ihmisille on levitettävä tietoa niin politiikan perusteista ja aatteestamme kuin ajankohtaisista valtakunnan ja paikallisen politiikan kysymyksistä.

Jos äänestäjät eivät tunne poliittisen toiminnan peruskysymyksiä, äänestysperustekin voi syntyä hyvin kevyesti. Ja jos me emme tiedota asioista keskustalaisesta näkökulmasta, niin kuka sen tekee?

Erilaiset koulutukset, tupailat, Facebook- ja Instagram-livet, YouTube-kanavat sekä podcastit ovat nykyajan penkkivalistusta.

Ihmisenä kasvamiseen kuuluu myös kyky itsekritiikkiin. Arvostelun ääniä ei saa vaihtaa. Meidän on aina voitava tarkastella: miten olisimme voineet tehdä asioita paremmin?

”Keskustan on ennen kaikkea kasvatettava jäseniään vastuulliseen kansalaisuuteen ja edistettävä ihmisen kasvua ihmisenä.”

Mitä vanha sananlasku sanookaan: Arvaa oma tilasi, anna arvo toiselle.

* * *

Kaikki liikenevät voimat on nyt käytettävä tuleviin kuntavaaleihin. Mutta samalla on nähtävä pidemmälle. Myönteinen toiminta ja tulos kuntavaaleissa palvelee jo seuraavia vaaleja.

Pikavoittoja emme hae, mutta pitkäjänteisellä työllä viemme puoluetta paremman kannatuksen ja sitä kautta suuremman vaikutusvallan suuntaan.

Kuntavaalit pidetään keväällä 2021. Näillä näkymin ensimmäiset maakuntavaalit käydään alkuvuodesta 2022. Seuraavat eduskuntavaalit ovat vuorossa keväällä 2023, presidentinvaalit talvella 2024 ja EU-vaalit keväällä 2024.

Tuleviin vuosiin mahtuu myös seurakunta-, osuuskauppa-, osuuspankki- ym. vaaleja, joissa meidän on tuettava hyviä keskustalaisia ehdokkaita. Työtä siis riittää!

”Pikavoittoja emme hae, mutta pitkäjänteisellä työllä viemme puoluetta paremman kannatuksen ja sitä kautta suuremman vaikutusvallan suuntaan.”

Haluan vielä erikseen mainita ay-vaalit. Erilaisten ammattiyhdistysten vaaleihin Keskustan tulisi panostaa tarpeeksi ja olla tarjoamassa omaa vaihtoehtoaan. Liian usein arvostelemme, että vasemmistolaisilla on ylivalta ay-liikkeessä, mutta olemmeko yrittäneet riittävästi järjestäytyä siihen suuntaan?

Ehdokashankinta vaaleihin on kovaa työtä ja sitä on tehtävä jatkuvasti. Ehdokkaat on pyrittävä sitouttamaan myös puolueutyöhön. Ehdokashankintaa tulen puheenjohtajana edistämään kaikin voimin, koko puoluejohdon on tarvittaessa osallistuttava ehdokashankintaan, vaikka puhelinsoitin.

Korostan, että jokainen ihminen, joka lähtee vaaleihin ehdokkaaksi, tekee palveluksen kansanvallalle tarjoamalla omaa vaihtoehtoaan. Meidän tulee antaa

arvoa tälle teolle, ja omalta osaltamme madaltaa kynnyistä, että ehdokkuuttaan arkailevat rohkenisivat lähteä kisaan mukaan.

Demokratiassa valta ansaitaan vaalien kautta. Vain vaaleissa menestymällä voimme tehdä Suomesta vielä paremman maan. Tähän työhön me nyt tartumme yhdessä!

Keskusta on Suomen suurin kuntapuolue. Kuntapäättäjissämme meillä on valtava voimavara, jota muut puolueet voivat vain kadehtia!

Kuntavaalit 2017	ehdokkaita	valtuutettuja
KESKUSTA	7.461	2.824
SDP	6.132	1.697
KOKOOMUS	5.739	1.490
PERUSSUOM.	3.831	770
VASEMMISTOL.	3.203	658
VIHREÄT	2.600	534
KRISTILLISDEM.	1.971	316
RKP	1.324	471
MUUT	1.357	238

Oleellista Keskustan menestyksen kannalta on myös se, että kaikki Keskusta-liikkeen osat ovat yhteisessä työssä mukana ja tuntevat yhteenkuuluvuutta.

Keskusta-liike on alettu nähdä helposti vain hallitus- tai oppositiopolitiikkana, vaalikausi kerrallaan. Kyse on kuitenkin paljon suuremmasta kokonaisuudesta ja laajemmasta perspektiivistä.

Jos näemme Keskustan tarinan vain yhden vaalikauden kerrallaan, niin menettämme paljon.

Ei voi ehkä sanoa, että kyse olisi konsernista. Eihän voi sanoa, että puolue omistaisi esimerkiksi eduskuntaryhmän. Kansanedustajat istuvat eduskunnassa kansan mandaatilla.

Mutta yhteinen aate sitoo meidät yhteen, ja meidän on oltava sen pohjalta toimiva yhteisö.

Seuraava kaavakuva muistuttaa, että olemme kaikki yhtä suurta yhteisöä, Keskusta-perhettä.

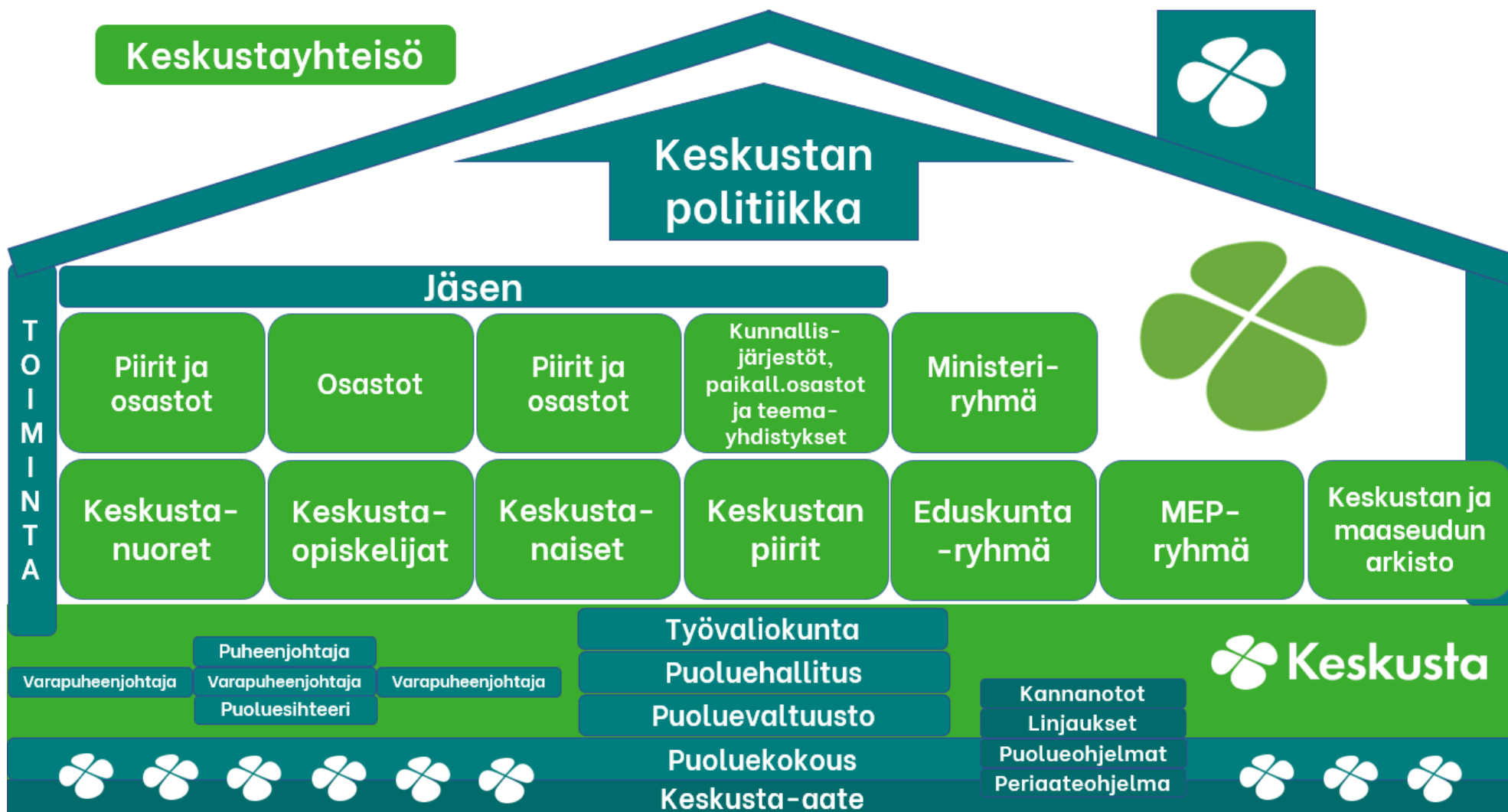
Olen tarkoituksella maininnut erikseen myös teemayhdistykset, koska uskon, että erilaisten ihmisten kiinnostusten kohteiden ympärillä tapahtuva järjestäytyminen tulee lisääntymään puolueessamme. Sen pohjalta myös ohjelmatyötä tulee olemaan jatkossa helpompi valmistella ja rakentaa.

Puheenjohtajana haluan edistää ajattelutapaa, että uskallamme rohkeasti käyttää apuna sitä suurta osaamista, joka meillä on oman puolueväkemme parissa. Kun Keskusta valmistelee kannanottojaan ja poliittisia toimiaan, niin miksi emme käyttäisi enemmän hyödyksi keskustahenkisiä monen alan asiantuntijoita? Esimerkiksi yrittäjyyden, soten, ammattiyhdistystoiminnan tai viestinnän parissa?

Seuraavilla kaaviokuvilla haluan konkretisoida käsitystäni siitä, millaiseksi näen Keskustan puheenjohtajan roolin ja tehtävät, miten poliittinen järjestötoiminta tulee muuttumaan tulevinä vuosina, ja miten näihin haasteisiin meidän on yhdessä vastattava.

Katse tuleviin vaaleihin





Keskustan kehittämisestä ja johtamisesta - millaista johtajuutta tavoittelen?

Puolueen johtaminen on oma lajinsa. Kansanliike Keskustassa ei ole koskaan ollut suoraviivaista johtamismallia. Keskustalaisessa puolueyhteisössä on kunnioitettu toimijoiden itsenäisyyttä. Yhteinen tulevaisuusvisio syntyy keskustelemalla eri toimijoiden välillä. Tätä yhteyttä haluan olla vahvistamassa edelleen.

Kansanvallan perustukset on valettu yli 100 vuotta sitten. Puolueiden toiminta pohjautuu hyvin pitkälti samaan rakenteeseen, joka hyväksyttiin SDP:n puoluekokouksessa Oulussa vuonna 1906. Järjestö rakenne puolueissa on moniportainen ja yksittäisen jäsenen näkökulmasta vaikuttamisen kanava on pitkä. Nopea muutos ympärillämme asettaa luottamuksen edustukselliseen demokratiaan, päättäjiin ja puolueisiin koetukselle. Kansanvallan ongelmana nähdään, että puolueet ovat etääntyneet kansalaisten arjesta ja muuttuneet kansanliikkeiden sijaan osaksi hallintokoneistoa.

Tarautuminen vanhoihin toimintatapoihin ja rakenteisiin on voinut merkitä samalla kansanvallan kehi-tyksen jälkeen jäämistä muusta yhteiskunnasta. Kun muut organisaatiot ovat avanneet kehitystyönsä avoimiksi vuorovaikutteisiksi kehitysalustoiksi, ovat puolueet helpommin pidättäytyneet suljetuissa kehitysympäristössä.

Mielestäni keskustalaisessa kansanliikkeessä jäsen on kaiken ytimessä. Jos meillä ei ole jäseniä, ei meillä ole kansanliikettäkään. Järjestöllistä rakennetta on kehitettävä niin, että se tukisi yksittäisen jäsenen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

”Mielestäni keskustalaisessa kansanliikkeessä jäsen on kaiken ytimessä.”

Oman johtamistapani kiteytän kolmeen

1. Rehellisyys

Kaikki johtaminen alkaa tosiasioden tunnustamisesta. Ihmisille pitää puhua totta. Jos lupaan jotain, pidän sanani. En yhtenä hetkenä lupaile kauniita ja toisena tee toisin. Myönnän rehellisesti myös omat virheet.

2. Luottamus

Rehellisyys synnyttää luottamusta. Luottamus ja kyky synnyttää sitä ympärilleen on johtamisen ytimessä. Luottamus syntyy myös haavoittuvuudesta, uskalluksesta olla sitä mitä todella on.

Puheenjohtajan tärkeimpiä tehtäviä on lisätä suomalaisten luottamusta Keskustaan. Sen voi tehdä vain esimerkin kautta, olemalla luottamuksen arvoinen.

3. Avoimuus

Avoimuus on minulle tärkeää. Toimintatapani on pelata avoimin kortein. Kerron selkeästi linjani. Uskon, että tämä on kestävin tapa innostaa ihmisiä mukaan sen sijaan, että luvataan kaikille kaikkea. Sallin keskustelun, se voi olla välillä kärkevääkin, mutta keskusta elää vain siitä, että meillä on avointa keskustelua

”Puheenjohtajan tärkeimpiä tehtäviä on lisätä suomalaisten luottamusta Keskustaan.”

Olen miettinyt eräitä tärkeitä lähiajan tavoitteita Keskustan järjestölliseen kehittämiseen:

1. Keskustan rakenteet tukemaan yksittäisen jäsenen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia
2. Jäsenrekisteriä kehitettävä digitaalisen alustan pohjalta. Vahvistetaan sen avulla yhteydenpitoa ja osallisuutta
3. Kehitetään jäsenäänestysmallia ja etäosallistumista

Seuraavalla aukeamalla kuvaan muutamia muutoksia, joita ajassamme on tapahtunut ja tapahtuu, ja jotka meidän on otettava omassa työssämme huomioon.



Keskustan vahvuus on sen laajassa jäsenistössä – jäsen-ten osallistumisen mahdollisuuksia on kehitettävä aktiivisesti.

Poliittinen järjestötoiminta muuttuu

Digitalisaatio

Digitalisaatio muuttaa koko ajan järjestöjä. Kasvokkain kohtaamisten rinnalle tulee virtuaalitapaamisia

Monipaikkaisuus

Ihmisten elämisen muoto on moninainen. Reissutyö ja etätyö lisääntyvät. Läheiset ikääntyvät, omat lapset perheineen asuvat toisella paikkakunnalla. Yhden kotipaikan sijaan elämä voi jakaantua usealle paikkakunnalle joko pakosta tai vapaaehtoisesti.

Toimintatavat

Uudet toimijat odottavat osallistamista, omaehtoisuutta ja entistä avoimempaa vuorovaikutusta.

Ikääntyminen

Väestö ikääntyy ja samalla järjestöaktiivien keski-ikä nousee.

Oppiminen

Menestyksen edellytyksenä on kyky uudistua muuttuvassa toiminta- ympäristössä – nopein oppija voittaa!

Vapaaehtoisuus

Pitkäjänteinen sitoutuminen järjestötehtäviin vähenee, projektimainen ja kertaluontoinen osallistuminen yleistyy.

Vaalitoiminnan pitkjänteinen suunnittelu

- Vahvistamme vaalitoiminnan strategista suunnittelua ja aloitamme seuraavan 'vaalivuositjetjun' suunnittelun. → Rakennamme yhtenäistä tarinaa samalla Keskustabrändillä vuoteen 2024

Jäsenrekisterin ja sääntöjen uudistamistarpeet

- Käynnistämme jäsenrekisterin uudistamisen. Otamme käyttöön yhdenmukaiset toimintatavat jäsenrekisterin ylläpidon, jäsenmaksun määrittämisen ja jäsenmaksuperinnän osalta.
- Arvioimme puolueen sääntöjen uudistamistarvetta

Keskustan koulutus

- Käymme läpi koulutustarpeet ja kehitämme koulutusta sen pohjalta.
- Aatteellinen keskustelu osaksi koulutusta
- Vaikuttajakoulutusta lisätään ja huomioidaan eri ikäiset entistä paremmin

Keskustan uudet toimintamuodot

- Kehitämme puolueen viestintää. Podcastit ja K-studiot tuottavat viikoittain keskustalaista ohjelmaa ja keskustalaista tulkintaa politiikasta. → Aloitamme K-studioissa puheenjohtajan viikkokatsauksen joka perjantai
- Toimintamuotojen kehittämistyön tueksi K-kahvilat eri puolilla Suomea → Jäsensuhteen vahvistamiseksi parannamme jäsenviestintää.

Keskustatoiminnan käsikirja

- Keskustatoiminnan käsikirja järjestötoiminnan tueksi → Ideoi, kokeile, uudistu
- Jokainen keskustayhdistys määrittelee perustehtävä: mitä tarkoitusta varten yhdistys on olemassa, keitä varten se toimii ja miksi?

Keskustan uudet teemayhdistykset

- Keskustaan voit kuulua jäsenenä paikallisyhdistyksen sijaan teemayhdistyksen kautta
- Teemayhdistykset tuottavat oman alansa linjauksia ja ovat kiinteä osa puolueen ohjelmatyöprosessia



Muutosilmiöiden pohjalta olen hahmotellut muutamia konkreettisia uudistuskokonaisuuksia, joita tulee käydä läpi puoluehallituksessa.

Keskustayhteisön johtamista ei voi ulkoistaa. Vajaan vuoden puheenjohtajakokemuksella voin todeta, että Keskustan johtaminen ottaa aikaa ja siihen on oltava aikaa. Varsinkin nykyisessä tilanteessamme puheenjohtajuuteen on käytettävä aikaa täysipainoisesti.

”Varsinkin nykyisessä tilanteessamme puheenjohtajuuteen on käytettävä aikaa täysipainoisesti.”

Johtamisen tukena on koko muu puoluejohdon tiimi, johon katson kuuluvaksi puoluekokouksen valitsemat kolme varapuheenjohtajaa, puoluesihteri. Tätä olemme täydentäneet eduskuntaryhmän puheenjohtajalla ja puoluevaltuuston puheenjohtajalla.

Keskustan johtaminen on muutakin kuin puheen johtamista puoluehallituksen tai työvaliokunnan kokouksissa. Puheenjohtajan tehtävään liittyy koko puolueyhteisön työskentelyn koordinointi, jota haluan kehittää. Myös meppiryhmämme tulee nivoa tiiviimme osaksi työskentelyämme.

Puheenjohtajan tehtäviin katson kuuluvaksi myös toimijoiden innostamisen ja motivoinnin. Olen valmis kiertämään täysipainoisesti järjestöväen parissa. Haluan vakituista yhteydenpitoa piirien ja sisärjestöjen kanssa. Tähän yksi keväällä kokeiltu tapa oli etäpalaverit, joita tulisi olla vähintään kerran kuukaudessa.

”Puheenjohtajan tehtäviin katson kuuluvaksi myös toimijoiden innostamisen ja motivoinnin.”

Lisäksi Apollonkadulla työskentelevien työntekijöiden kanssa haluan käydä ennistä enemmän ajatustenvaihtoa. Siihen tarjoutuu mahdollisuus kuukausipalaverissa.

Keskustan puheenjohtajana otan käyttöön kuukausittaiset sähköpostikirjeet ja viikoittain tulen tekemään viikkokatsauksen K-studiolla. Jos jollakin jäsenellä ei ole sähköisiä yhteyksiä, kulkee hänelle kirjeposti. Podcastit ja YouTube on syytä ottaa laajemmin myös puheenjohtajan toimintavalikkoon.

Keskustan kehittämistyön johtamista olen hahmotellut seuraavalla aukeamalla olevan kolmion muotoon. Kaiken perustana on tunne luottamuksesta ja

ratkaisukeskeisyydestä. Keskellä on ajattelutapa, näemmekö asiat uhkien ja ongelmien kautta – vai onko meillä olemassa mahdollisuuksia ja ratkaisuja. Ja ylimpänä on toiminta, pystymmekö keskittymään oleelliseen ja pystymmekö säilyttämään kehittämisen innon ja samalla siitä oppimisen.

Haluan puheenjohtajana olla vahvistamassa edelleen Keskustan ja keskustalaisten toimijoiden tulevaisuuden ja toivon näköaloja.

Jos tulen valituksi, niin kutsun puoluehallituksen syyskuussa koolle kahden päivän suunnittelu- ja strategiapalaveriin, jossa käymme yhdessä läpi tulevat puolueen uudistushankkeet, joilla voimme vahvistaa puoluetta ja yksittäisen jäsenen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

”Haluan puheenjohtajana olla vahvistamassa edelleen Keskustan ja keskustalaisten toimijoiden tulevaisuuden ja toivon näköaloja.”



Koronaviruksen vuoksi Vihreää Vappua seurasi tänä vuonna netin välityksellä katsojat ympäri Suomen. Podcastit ja YouTube on syytä ottaa laajemmin puheenjohtajan toimintavalikkoon.

Kehittämisen johtaminen



Puolueen johtaminen käytännössä

puheenjohtajan tehtävät

**Puolue-
hallituksen
johtaminen**

**Puolueyhteisön
työskentelyn
koordinointi**

- Puheenjohtaja
- Kolme varapuheenjohtajaa
- Puoluesihteri
- Eduskuntaryhmän puheenjohtaja
- Ministeriryhmän puheenjohtaja
- MEP-ryhmän puheenjohtaja
- Puoluevaltuuston puheenjohtaja
→ viikkopalaverit

**Työvaliokunnan
johtaminen**

**Kenttä-
kiertäminen**
Keskusta-
joukkueen
innostaminen ja
motivointi
vaalityöhön ja
puolueen
uudistamistyöhön.

Kuukausipalaverit piirien
puheenjohtajien ja
toiminnanjohtajien kanssa
kerran kuukaudessa

Kuukausipalaverit Apollon
työntekijöiden kanssa

Puheenjohtajan kuukausikirje
sähköpostilla

Puheenjohtajan viikkokatsaus
K-studiossa

Lopuksi haluan vielä kirjoittaa yhdestä asiasta.

Meillä täytyy olla rohkeutta, ylpeyttä ja itsetuntoa omasta keskustalaisuudestamme. Ei keskustalaisena tarvitse luimuilla, vaikka kuinka meitä vastaan hyökättäisiin. Niin on tehty yli sata vuotta.

Keskusta ei ole pärjännyt myötäilemällä kulloistakin ajan virtaa, vaan vaikuttamalla ja tarvittaessa muuttamalla kehityksen suuntaa. Muutos on tahtoa.

Sitä paitsi meidän sanomallamme on tässä ajassa tilausta kenties enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Koronakevät osoitti, miten jo kansakunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta keskeisiä ovat ne asiat, joiden eteen olemme yrittäneet tehdä työtä vuosikymmenien ajan.

Lukuisat kyselytkin osoittavat, kuinka suuri osa Suomen kansaa kannattaa meille tärkeitä kysymyksiä – koko maan elinvoimaisuutta ja maakuntien kehittämistä, suomalaisen ruoan viljelyä ja omaan lähiympäristöön vaikuttamista, olipa koti pienellä kylällä tai suurkaupungissa, nuorten syrjäytymisen ehkäisyä, heidän kykijensä esiinnostamista.

Meidän on vain vakuutettava uudet ihmiset voittamaan ennakkoluulonsa ja luottamaan meihin. Siksi olen lanseerannut tulevien kuntavaalien ehdokashankintaan iskulauseen: ”Kokeile Kepua”.

Kannattaa kokeilla!

Rakkaat aatesisaret ja aateveljet – ollaan sinnikkäitä ja rohkeita!

Yhdessä me nostamme tämän puolueen.

Siihen meitä velvoittaa kiitollisuus edellisten keskustalaisten sukupolvien uupumatonta työtä kohtaan sekä velvollisuus jättää tämä perintöalo paremmassa kunnossa jälleen seuraaville, jotka työtämme jatkavat.



KATRI BRIITTA ILONA KULMUNI

- Syntynyt 4.9.1987 Torniossa
- Yhteiskuntatieteiden maisteri
- Suomen Keskustan varapuheenjohtaja 2016–19, puheenjohtaja 2019–
- Suomen Keskustan jäsen vuodesta 2006, toiminut myös mm. Lapin Keskustanuorten puheenjohtajana sekä Suomen Keskustanuorten liittohallituksen ja Suomen Keskustan puoluevaltuuston jäsenenä
- Kansanedustaja 2015–
- Elinkeinoministeri 6.6.–10.12.2019, valtiovarainministeri 10.12.2019–9.6.2020
- Kaupunginvaltuutettu Torniossa vuodesta 2013, kaupunginvaltuuston pj. 2013–19
- Toiminut monissa kansalaisjärjestöissä, mm. Suomen YK-Liiton, Suomi-Venäjä-Seuran ja Pohjola-Nordenin puheenjohtajana
- Kielitaito: suomi, ruotsi, englantia, ranska, venäjä
- Ennen eduskuntaan valitsemistaan työskenteli mm. pikaruokalan työntekijänä, postitonttuna Joulupukin postissa Napapiirillä, yrityskoordinaattorina yksityisessä yrityksessä sekä lehdistöavustajana ulkoministeriössä



Lue lisää: www.katrikulmuni.fi